

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

IZVEŠTAJ
FUNKCIONISANJA
OPŠTINA REPUBLIKE
KOSOVO

Januar - Decembar 2016

Priština, Mart 2017.

Uvod.....	3
Cilj Izveštaja.....	3
Izvršni Rezime.....	4
1. Skupštine opština.....	7
1.1. Funkcionisanje Skupštine opština	7
1.2. Stalni odbori, drugi odbori i konsultativne komisije	8
1.3. Konsultativni odbori	10
1.4. Izveštavanje gradonačelnika	10
1.5. Javni skupovi sa građanima	11
1.6. Opštinski akti	13
1.7. Razmatranje zakonitosti opštinskih akata	13
1.7.1. Akcije za usklađivanje nezakonitih akata po opštinama	13
1.8. Opštinski savet za bezbednost u zajednici	15
2. Evropska agenda.....	18
2.1. Ukupna procena ispunjivanja opštinskih obaveza.....	18
2.1.2. Ombudsman.....	20
2.1.3. Civilno društvo.....	21
2.1.4. Borba protiv korupcije.....	21
2.1.5. Reintegracija i ponovni prijem.....	22
2.1.6. Ljudska prava i zaštita manjina.....	22
2.1.7. Zaštita i promocija kulturnog nasleđa	23
2.2. Ekonomski kriterijumi.....	24
2.2.1. Tržišna ekonomija.....	24
2.3. Evropski standardi.....	24
2.3.1. "One-Stop Shop".....	24
2.3.2. Informaciono drustvo i mediji.....	25
2.3.3. Transport.....	25
2.3.4. Energija.....	25
2.3.5. Pravosude i osnovna prava.....	26
2.3.5. Pravda, sloboda i sigurnost.....	27
2.3.6. Obrazovanje i kultura.....	28
2.3.7. Okolina.....	28
2.3.8. Poljoprivreda.....	29
2.3.9. Međunarodna međuopštinska i opštinska saradnja.....	29
3. Lokalne finansije.....	30
3.1. Planiranje sopstvenih prihoda.....	30
3.2. Realizacija sopstvenih prihoda.....	30
3.3. Opštinsko budžetiranje za 2016.....	31
3.4. Troškovi u odnosu na budžet.....	31
Zaključci.....	33
Opšti zaključci.....	34

Uvod

Ministarstvo za Lokalnu Samoupravu redovno sastavlja izveštaj u vezi rada opština, ocenjujući napredak opština prema ispunjavanju njihovih zakonskih obaveza, izvršavanje ovlašćenja kao i ispunjavanje odgovornosti koje se povezuju sa realizacijom zahteva i građanskih interesa.

Ovaj izveštaj prati sledeću strukturu:

- Izveštaj opisuje rad opštinskih skupština i opštinskih rukovodioca;
- Ukratko predstavlja rezultat rada opštinskih organa, sa naznakom na skupštinu kao najveći organ u opštini;
- Analizira deo opštinske transparentnosti;
- Ispituje korake u ispunjavanju dužnosti od strane Nacionalnog Programa za SSP;
- Predstavlja podatke za budžetsko planiranje opština, realizacija ulaza i budžetske troškove;

Izveštaj uključuje period Januar - Decembar 2016.

Izveštaj je baziran na osnovu prikupljenih i analiziranih podataka iz određenih Odeljenja Ministarstva za Lokalnu Samoupravu. Takođe, korišćeni su i drugi izvori, uključujući i odgovore opštinskih zvaničnika na postavljena pitanja, Informativni Sistem Kosovskog Finansijskog Menadžmenta – ISKFK, Odeljenje Trezora - MF, kao i podatke obezbeđene od strane direktnog nadgledanja opština.

Ministarstva za Lokalnu Samoupravu uzdaje detaljne zaključke u vezi rada opštinskih organa i koje korake opština treba preduzeti u budućnosti.

Cilj Izveštaja

Ovaj izveštaj ima za cilj prano obavestiti centralne institucije, opštine, građane, nevladine organizacije i svaku grupu od interesa u vezi nivoa rada opština na osnovu zakonskog mandata koji imaju.

Putem ovog izveštaja pokušali smo stvoriti jasnu sliku u vezi rada opštinskih organa. Takođe, izveštaj služi kao alat za podizanje transparentnosti i efikasnost opštinskih organa.

U ovom izveštaju uključeni su uopšteni podaci radova i aktivnosti opštinskih organa za 2016 godinu. Takođe, uključeni su i najvažniji zavedeni nalazi tokom ove godine.

U okviru izveštaja uključeni su podaci za 38 opština Republike Kosova. Ocenjujemo da pružene informacije u ovom izveštaju, naročito za predstavljene nalaze, poslužiće u procesu lokalne samouprave, u podizanju institucionalne i opštinske odgovornosti u preduzimanju konkretnih koraka u poboljšanju nezakonitih radnji.

Izvršni Rezime

Tokom 2016 godine opštine su vršili svoje funkcije u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim važećim zakonima i u skladu sa nacionalnim prioritetima koji proizlaze iz ključnih strateških dokumenata, uključujući Strategiju Lokalne Samouprave, sektorske strategije kao i jedan znatan deo predviđenih obaveza u Nacionalni Program za Implementaciju Sporazuma o Stabilizaciji i Pridruživanju.

Zasnovan na godišnjem planiranju za 2016 godinu, opštinske skupštine su redovno razvijali njihove aktivnosti, tako odobravajući i jedan priličan broj podzakonskih akata. Što se tiče naprednih sastanaka, oni su bili otvoreni za građane uključujući i obaveštavanje na vreme za održavanje radova. Samo u jednom slučaju u Opštini Dečani, opštinska skupština je odlučila da sastanak bude zatvoren.

U suštini, opštine su ispoštovale zakone u slučaju razvoja njihovih normativnih delatnosti. U kvantitativnom smislu, skupštine su održale 495 sastanka, od koji 420 sastanka su bili regularni, 49 vanrednih, 21 svečanih i 5 hitnih. Pored skupština, obavezni odbori su funkcionisali regularno u pregledu finansijski dokumenata, planove, nacrt – odluke, projekt – pravilnik i ostala politiko – finansijska pitanja. U toku ovog perioda, Odbori za Politiku i Finansije je održala 417 sastanka, dok Odbor za Zajednice je održao njih 359. U opštinskim skupštinama je osnovan jedan veliki broj pomoćnih odbora, od koji dominiraju odbori za javnu uslugu, zdravstvo, obrazovanje i prostorno planiranje. Zajedno sa njima u funkciji su i 33 konsultativnih odbora u 18 opština.

Za vreme ovog perioda, opštine su iskoristile o druge mehanizme uključujući i građansko učešće u politici, posebno za vreme organizovanja javnih sastanaka sveobuhvatajući sa građanima i jave konsultacije u procesu sastavljanja opštinskih nacrt – projekata. Ukupno je održano 64 javnih građanskih sastanaka u 32 opštine, 311 konsultacija u vezi nacrt-projekata takođe u 32 opštine, kao i 200 javnih budžetskih rasprava u 31 opštinu. Pravo uključivanja građana u javnim konsultacijama treba biti prošireno u svim opštinama.

Da bi osigurali efikasnost rukovodilaca opština u primeni politike, opštinske skupštine su zahtevale regularni izveštaj od strane gradonačelnika opština i druge dodatne izveštaje. Na osnovu podataka, gradonačelnici opština su ispunili zakonsku normu regularnog izveštavanja pred opštinskih skupština, posebno u vezi ekonomiko-finansijskom stanju tokom 2016 godine. U ovom pravcu bilo je 101 izveštaja gradonačelnika 37 opština, sa izuzetkom Gradonačelnika Opštine Klokot, koji nije ni jednom izvestio u toku ovog perioda.

Skupštine Opštine su bile veoma aktivne u odobravanju opštinskih zakona. Gledajući iz kvantitativnog aspekta, tokom 2016 godine skupštine opštine su odobrili ukupno 148 pravilnika i 1678 odluka. Iz ukupno 1826 odobrenih zakona od strane skupština opština, MAPL je izvršio zakonsku reviziju 810 zakonika, dok je u resornim ministarstvima predato 1016 zakonika za zakonsku reviziju. U toku procesa ocenjivanja zakonitosti MAPL je zaključio zakonitost 772 zakonika, dok je 38 zakonika ocenjeno kao nezakonito. Zbog toga ministarstvo je predao zahtev za reviziju tih zakonika u relevantnim opštinama, od koji je 18 zakonika usklađeno u saglasnosti sa zahtevom za reviziju. Dok, 20 prekršaja i dalje nisu usklađeni u skladu sa zahtevom od strane nadzornog organa za sledeće opštine: Kamenica (1), Ranilug

(1), Gračanica (4), Đakovica (2), Zubin Potok (1), Glogovac (1), Dragaš (1), Dečane (1), Novo Brdo (1), Obilić (1), Mališevo (2), Klokot (3).

Revizija i usklađenost opštinskih zakonika koje su smatrane nelegalnim mora izbegavati sva sporna pitanja doneta od strane nadzornih organa. Takođe, revizija zakonitosti iz resornog ministarstva treba se dogoditi unutar zakonskog roka, kao i dodati napore za reviziju i usklađenost nezakonitih zakonika od strane opština.

U opštinama je nastavljeno rešavanje pitanja bezbednosti od strane Opštinski Savet za Sigurnost u Zajednici. Ovaj Savet je u stvari sastavljen u 34 opština, samo nije u sledećim Opštinama: Leposavić, Severna Mitrovica, Zvečan i Zubin Potok. Međutim OSSZ opština: Kosovo Polje i Klokot nisu održali niti jedan sastanak u periodu izveštavanja, dok je Opština Priština održala samo jedan sastanak nepoštujući minimalno predviđenih 6 sastanka na osnovu Administrativnog Uputstva za OSSZ. Osim njih, većina OSSZ ostalih opština su unutar zakonski predviđenoj normi za održavanje sastanaka. Pitanja koja su najviše razmatrana za vreme perioda izveštavanja u vezi sigurnosnih problema u zajednici su: bezbednost u školama, bezbednost u saobraćaju, postupanje sa psima lualicama, sprečavanje kriminala i nasilno ponašanje, sprečavanje upotreba vatrenog oružja na proslavama, zaštita šuma, smanjenje upotreba droga uglavnom kod mladih, itd. Kao rezultat rešavanja ovih pitanja od strane OSSZ, opštine su implementirale jedan veliki broj projekata o bezbednosti koji su adresirani na navedene probleme.

Kosovo je sada ušlo u važno poglavlje procesa integracije Evropske Unije. U skladu sa Sporazumom o Stabilizacije i Pridruživanju (SSP) potpisano od strane Republike Kosovo i Evropske Unije, koje je stupilo na snazi 1 Aprila 2016 godine, kao i Nacionalni Program za izvršenje SSP-a odobrenog od strane Skupštine Republike Kosova 10 Marta 2016 godine, MAPL je preduzeo korake za adresiranje i izvršavanje zakonskih dužnosti opština u okviru tri važnih kriterijuma (politički, ekonomski i evropski standardi). Na poseban način pripremljene su individualne matrice opština iz obaveza evropske agende, uključujući: Dijalog za Proces o Stabilizaciji i Pridruživanju i NPSSP, kao i izazovi iz izveštaja SE za Kosovo (deo izazova opština), na osnovu koji su dobijeni podaci ovog izveštaja.

Što se tiče obaveza koje su izašle iz evropske agende, opštine su uspele da ispune 78% predviđenih aktivnosti na polju javnih kriterijuma. Što se tiče ekonomskih kriterijuma, opštine su ispunile 75% predviđenih aktivnosti, dok u polju evropskih standarda opštine su ispunile 68% aktivnosti. Iz ovoga se može videti da je nivo ispunjenja dužnosti opština iz evropske agende za 2016 godinu bio 73%.

Sledeći njihove aktivnostima u 36 opština održano je 825 treninga za opštinske zvaničnike, gde je obučeno 1506 zvaničnika. U proseku organizovano je 23 treninga za svaku opštinu i obučeno po 42 zvaničnika. U okviru ovoga, 28 opština je organizovalo 101 obuku u polju ljudskih prava, dok 10 opština nije organizovalo nijedan trening u ovom polju.

U vezi poštovanja zvaničnog jezika u opštinama, 34 opštine su izdale pravilnik o upotrebi zvaničnog jezika, dok 4 opštine: Severna Mitrovica, Ranilug, Zvečan i Leposavić još nisu sastavili ovaj pravilnik. Kao dodatak, 31 opština redovno objavljuje na svojim veb stranicama izdatih zakonika na službenim jezicima. Dok, 3 opštine (*Mamuša, Mališevo i Podujevo*) objavljivanjem zakonika uradila delimično kao i 4 ostale opštine (*Leposavić, Severna Mitrovica, Parteš i Zubin Potok*) nemaju operativne veb stranice.

U 36 opština osnovani su Centri za Uslugu Građana, dok u opštinama Zvečan i Leposavić nisu osnovani. Takođe, proces rada opštinske administracije je započeo u 4 opština: Severna Mitrovica, Leposavić, Zubin Potok i Zvečan.

Sto se tiče zaposlenih iz redova manjinskih zajednica opštinskim administracijama, njihov broj u 32 opštine je 1402, dok u 6 opština: Obilić, Kačanik, Zubin Potok, Junik, Glogovac, i Elez Han, nemaju zaposlenike iz redova manjinskih zajednica. Pored njih, broj žena na pozicijama upravitelja u 35 opština je 427, dok je broj ženskih predstavnika uopšteno u opštinskoj administraciji i opštinskoj skupštini 2483.

Sa ciljem podržavanja aktivnosti NORG, 26 opština je finansirala 705 projekta NORG u vrednosti od 2,668,942.99€. Pored njih, 12 opština: Štrpce, Leposavić, Dragaš, Mamuša, Severna Mitrovica, Parteš, Zubin Potok, Gnjilane, Novo Brdo, Ranilug, Klokot i Elez Hani, nisu imali finansirane projekte.

U 22 opštine održano je 189 aktivnosti za ljudska prava za obuku različitih tema, kao: jednakost polova, pravo na nasleđstvo, pravo dece, protiv diskriminacije, itd. Sa ciljem zaštite prava dece, 19 opština je odobrilo Pravilnik za pravo dece.

Opštine su preduzimale i akcije podrške preduzeća. U 33 opština broj novih registrovanih preduzeća je ukupno 6731, dok je broj zatvorenih preduzeća 1984. Što se tiče raspodela posebnog budžeta za subvencionu preduzeća, 14 opština je izvestilo da su odvojili budžet za ovaj cilj.

U 37 opština postignuto je širenje internet mreže u svim javnim institucijama, uključujući: Škole, Ambulante, Mesne Zajednice, dok u opštini Leposavić i dalje je potrebno dovesti internet mrežu u svim institucijama. Što se tiče putne infrastrukture, na osnovu podataka prijavljenih iz 35 opština, asfaltirano je 73% lokalnih puteva u svim mestima. Takođe, 29 opština je usvojila Plan za Efikasnu Energiju, još ostaje da se usvoji u 9 opština, kao: Mamuša, Severna Mitrovica, Srbica, Leposavić, Ranilug, Klokot, Elez Hani, Gračanica i Priština.

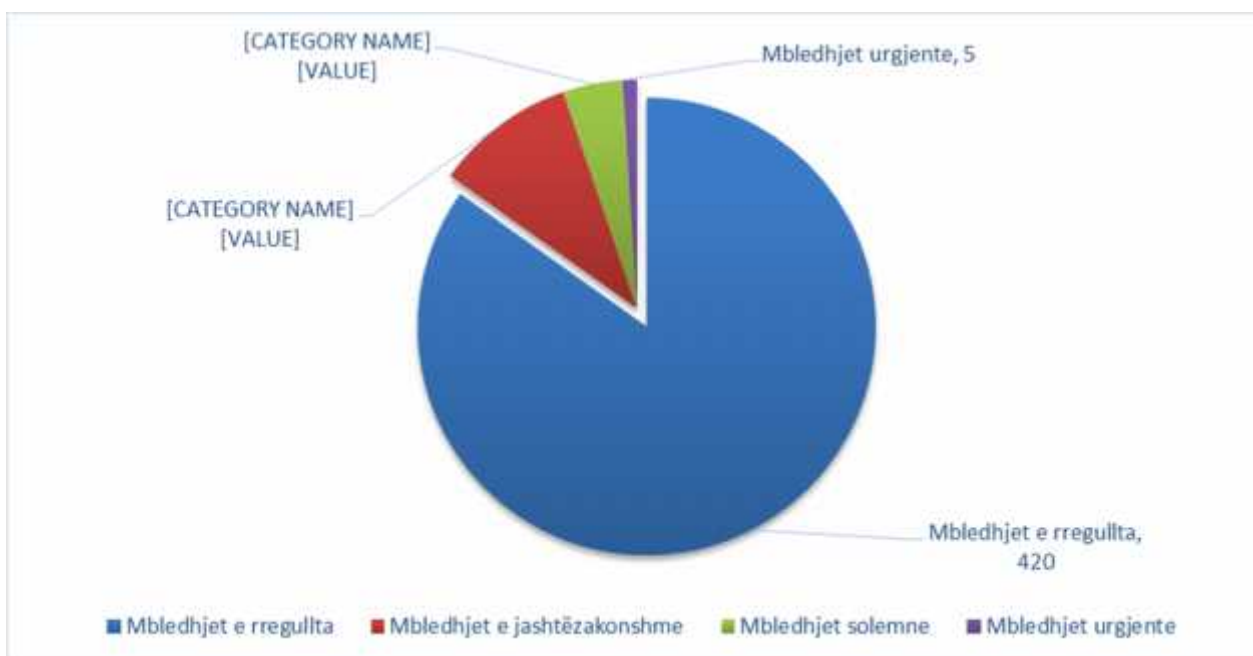
Što se tiče performansi opština u upravljanju budžeta tokom 2016 godine naročito se primećuje progres u ovom polju. Tako da planiranje sopstvenih prihoda za 2016 godinu u vrednosti od 79,622,353.00€ bio je veći za 7% u odnosu na 2015 godinu. Osim ovoga, realizacija direktnih i indirektnih prihoda za 2016 godinu je 71,025,872.71€, ili 89%. Što se tiče troškova, 2016 godine, opštine su potrošile svoj budžet u ukupnoj vrednosti od 404,141,917.32 € ili 91% planiranog budžeta. Ukupno je 31 opština koje su uspele da potroše budžet na najvišem nivou od 91% - 99%, 4 opštine na nivou od 80%-88% i 3 opštine na 56%-63% budžeta.

1. Skupštine opština

1.1. Funkcionisanje Skupštine opština

Skupština opštine je najviši organ odlučivanja opštine, koji funkcioniše na osnovu pravnog okvira lokalne samouprave u Republici Kosovo. Ovlašćenja i odgovornosti skupštine opštine proizilaze iz Zakona o lokalnoj samoupravi i drugih zakona koji regulišu određena pitanja iz oblasti lokalne samouprave. Među glavnim odgovornostima skupštine opštine spada i usvajanje podzakonskih pravnih akata, koji obezbeđuju efikasan rad i funkcionisanje opštine. Kroz ove akte potiču odgovarajuća ovlašćenja opštinskih izvršnih vlasti za donošenje administrativnih akata i njihovu primenu.

Za izvršenje svojih ovlašćenja, Skupština opštine se sastaje u redovnim periodima, ili prilikom vanrednih i hitnih sednica. Tokom 2016. godine, u Republici Kosovo su funkcionisala 38 Skupštine opština. Sednice su redovno održane i bile su otvorene

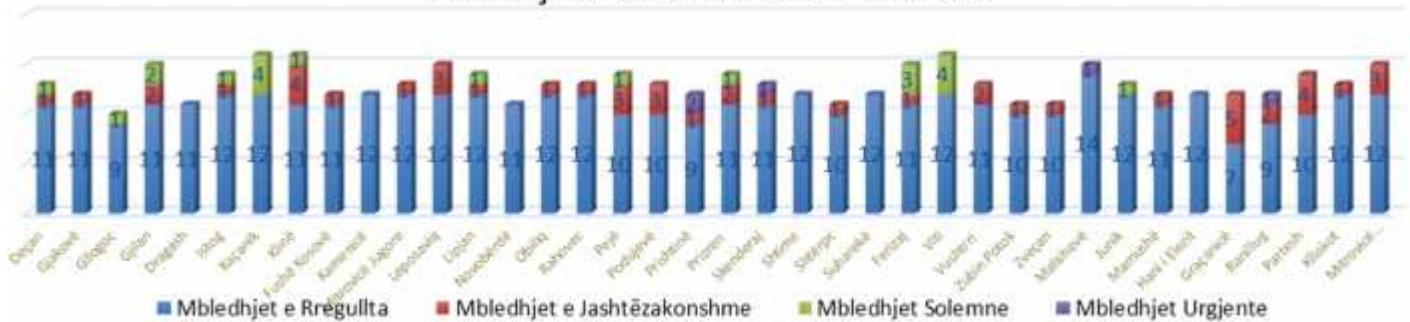
za javnost. Prema Zakonu o lokalnoj samoupravi, Skupština opštine treba najmanje da održi 10 sednica godišnje, pet od kojih treba održati u prvoj polovini godine.

Slika.1. Ukupan broj sednica Skupštine opština, Januar-Decembar 2016. godine

Iz gornje slike, može se videti da tokom 2016. godine, Skupštine opština Republike Kosovo su održala ukupno 495 sednica. Od kojih 420 su bile redovne sednice, 49 vanredne, 21 svečane i 5 hitne sednice.

U nastavku , su prikazani statistički podaci sednica za opštine odvojeno, kao što sledi:

Mbledhjet e Kuvendeve të Komunave

Slika 2. Broj sednica SO-ova prema opštinama

Ako pogledamo gore, možemo videti da su sve opštine bile aktivne u održavanju sednica svojih skupština, ispujavajući normu opšteg minimuma sednica predviđenih zakonom.

Tokom obavljanja rada skupština, zabeleženi su neki slučajevi bojkota sednica od strane odbornika u: Uroševcu, Kosovom Polju, Južnoj Mitrovici, Štimlju i Istoku. Takođe, samo u jednom slučaju u Skupštini opštine Dečane sednica nije bila otvorena za javnost.¹ Svakako treba navesti da što se tiče toka održavanja sednica skupština i njihovog funkcionisanja, opštine su poštovale važeće zakone Republike Kosovo.

Informisanje građana se stalno vrši putem službenog veb sajta opštine, kroz saopštenja postavljenih u objektima opština, lokalnih televizija i drugih oblika javnog informisanja. Iz toga proističe da su opštine bile pažljive u tome da svoje događaje obavljaju na transparentan način, objavljivanjem na elektronskim veb sjetima izvršene aktivnosti od strane skupštine opština i izvršnih vlasti opština.

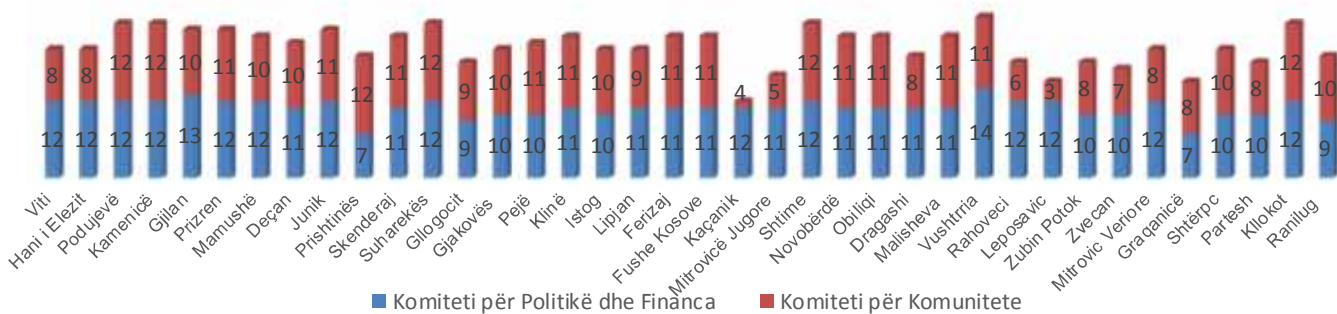
1.2. Stalni odbori, drugi odbori i konsultativne komisije

Na osnovu zakona o lokalnoj samoupravi, skupštine opština osnivaju stalne odbore (obavezne) za podržavanje njihovog rada, odnosno Odbor za politiku i finansije i Komisiju za zajednice. U cilju podrške opštinskih organa (skupštine i izvršnih organa) u izvršenju sektorskih ovlašćenja, Skupština opštine može osnovati i druge profesionalne odbore. Ovi odbori uglavnom su uspostavljeni za specifične sektore i to u: obrazovanju, zdravstvu, ekonomskom razvoju, javnim uslugama, itd. Pored njih, Skupština opštine je dužna da osniva i konsultativne odbore unutar sektora kako bi se omogućilo učešće građana u procesu donošenja odluka.

Što se tiče njihovog funkcionisanja, Odbor za politiku i finansije i Komisija za zajednice su bila funkcionalna u svim opštinama. U nastavku je prikazana najuporedivija slika broja sednica obaveznih odbora:

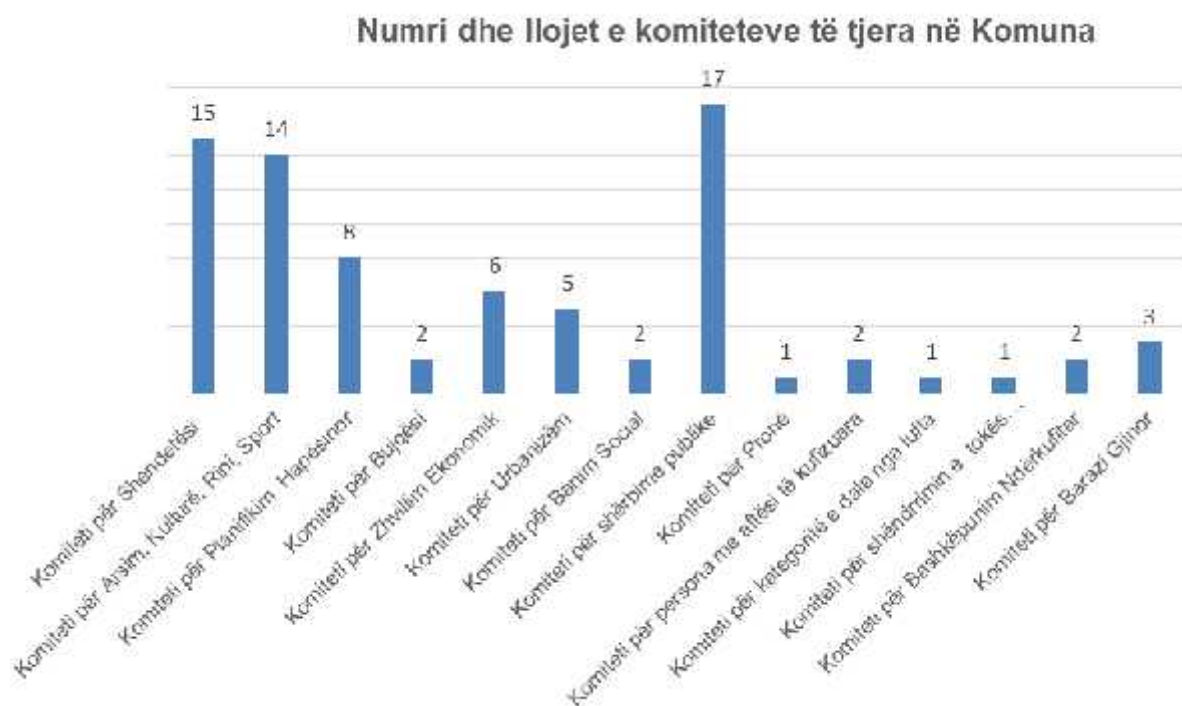
¹ Prilikom tretiranja tačke dnevnog reda za Presudu Ustavnog Suda Kosova br. KI 132/15 i br. Ref: AGJ 943/16 dana 20. maj 2016. godine, u vezi sa opštinskom imovinom koje su date Dečanskom Manastiru.

Slika.3. Broj sednica stalnih odbora prema opštinama

Kao što se može videti iz slike br.3, prema broju, Odbor za politiku i finansije (OPF) održao je 417 sednica, dok Komisija za zajednice je održala (KK) 359 sednica.

Slika.4. Vrste drugih odbora osnovanih u opštinama

Prema slici 4 u opštinskim skupštinama je uspostavljen veliki broj drugih odbora, u kojima dominira Odbor za javne usluge, zdravstvo, obrazovanje i prostorno planiranje, koji su preciznije izraženi na sledeći način:

- **Odbor za zdravstvo** - 15 opština: Deçane, Partesh, Klokot, Mališevo, Prizren, Kosovo Polje, Gnjilane, Južna Mitrovica, Uroševac, Priština, Podujevo, Lipljan, Klina, Vitina i Peć.
- **Odbor za obrazovanje, kulturu, omladinu i sport** - 14 opština: Deçane, Partesh, Klokot, Mališevo, Đakovica, Prizren, Kosovo Polje, Mamuša, Gnjilane, Južna Mitrovica, Uroševac, Priština, Podujevo i Vitina.
- **Komitet za prostorno planiranje** - 8 opština: Deçane, Prizren, Gnjilane, Priština, Podujevo, Lipljan, Klina i Vitina.
- **Odbor za poljoprivredu** - 2 opštine: Klokot i Kosovo Polje.
- **Odbor za ekonomski razvoj**- 6 opština: Kosovo Polje, Gnjilane, Južna Mitrovica, Uroševac, Priština i Podujevo.

- **Odbor za urbanizam** - 5 opština: Dečane, Prizren, Kosovo Polje, Južna Mitrovica i Uroševac.
- **Odbor za socijalno stanovanje** - 2 opštine: Dečane i Prizren.
- **Odbor za javne službe** - 17 opština: Dečane, Parteš, Ranilug, Đakovica, Prizren, Mamuša, Orahovac, Kosovo Polje, Gnjilane, Kačanik, Južna Mitrovica, Štimlje, Junik, Priština, Lipljan, Klina i Peć.
- **Odbor za imovinu** – Opština Gnjilane.
- **Komsija za osobe sa invaliditetom**: 2 opštine: Kosovo Polje i Uroševac.
- **Odbor za kategorije koje su proizišle iz rata**: Opština Uroševac.
- **Komisija za pretvaranje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredno zemljište**: Opština Đakovica.
- **Komisija za prekograničnu saradnju** - 2 opštine: Gnjilane i Vitina.
- **Odbor za ravnopravnost polova** - 3 opštine: Prizren, Gnjilane i Južna Mitrovica.

1.3. Konsultativni odbori

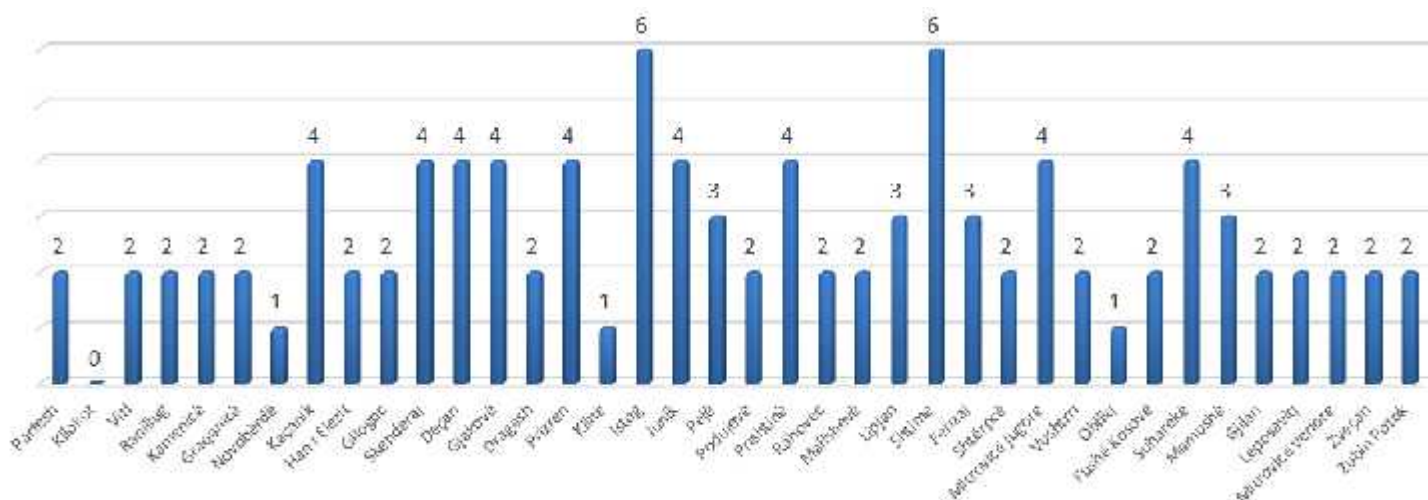
Konsultativni odbori predstavljaju veoma razvijene instrumente uključenja građana u lokalnom odlučivanju. Pored drugih oblika, kao što je lokalni referendum, peticija i građanske inicijative koje su manje izraženije, u velikoj meri opštine su praktikovale uspostavljanje konsultativnih odbora. Formiranje i način funkcionisanja ovih odbora je regulisano zakonom i podzakonskim aktima. Uvidevši nameru zakonodavca za osnivanje ovih mehanizama, opštine i dalje treba da nude više prostora delovanja. Trenutno, su funkcionalna 33 konsultativna odbora u 18 opština, uključujući 8 opštine koje su tokom 2016. godine uspostavile takve odbore. Po pravilu, članovi ovih odbora dobijaju nadoknadu za njihovo angažovanje u ovim odborima. Opštine koje su uspostavile konsultativne odbore su: Gnjilane, Južna Mitrovica, Uroševac, Kosovo Polje, Priština, Srbica, Priština, Podujevo, Peć, Klina, Lipljan, Mališevo, Prizren, Dečane, Junik, Štimlje, Istok, Glogovac, Kamenica, Vučitrn i Elez Han. Najveći broj ovih odbora je osnovan u oblasti obrazovanja, kulture, omladine i sporta, lokalnom ekonomskom razvoju, javnih službama, kao i zdravstvu i socijalnoj zaštiti.

1.4. Izveštavanje gradonačelnika

Nadzor i izveštavanje predstavljaju veoma značajan proces lokalne samouprave, kroz koji se omogućava sistematično praćenje događaja i aktivnosti unutar opštine. Skupština opštine je organ koji je zakonom ovlašćen da kontroliše gradonačelnika. Sa ovog aspekta, izveštavanje predstavlja kontrolno sredstvo, koje primenjuje Skupština opštine prema gradonačelniku za osiguranje sprovođenja planiranih politika. Izveštavanje se smatra kao način saradnje koje omogućava komplementarnost funkcionisanja oba organa, skupštine i gradonačelnika. Zakon o lokalnoj samoupravi definiše odgovornosti gradonačelnika o izveštavanju u redovnim intervalima ili kada se to zahteva od strane Skupštine opštine. Pravo na zahtevanje izveštavanja od izvršne vlasti imaju ad hoc i članovi Skupštine opština, kad god to smatraju potrebnim. Iz tog razloga, prisustvo gradonačelnika i direktora direkcija je neophodna tokom održavanja sednica Skupštinskih opština.

Podaci koji su prikupljeni tokom procesa nadzora opština u vezi sa obavezom gradonačelnika za izveštavanje pred Skupštinama opština, posebno o ekonomsko-finansijskoj situaciji tokom 2016. godine, pokazuju da je tokom ovog perioda bilo 101 izveštavanja u 37 opština, sa izuzetkom gradonačelnika opštine Klokoč, koji tokom

ovog perioda nije nijednom izveštavao. Na sledećoj slici su prikazani rezultati merenja stepena odgovornosti gradonačelnika za izveštavanje u Skupštini opštine, kao što sledi:

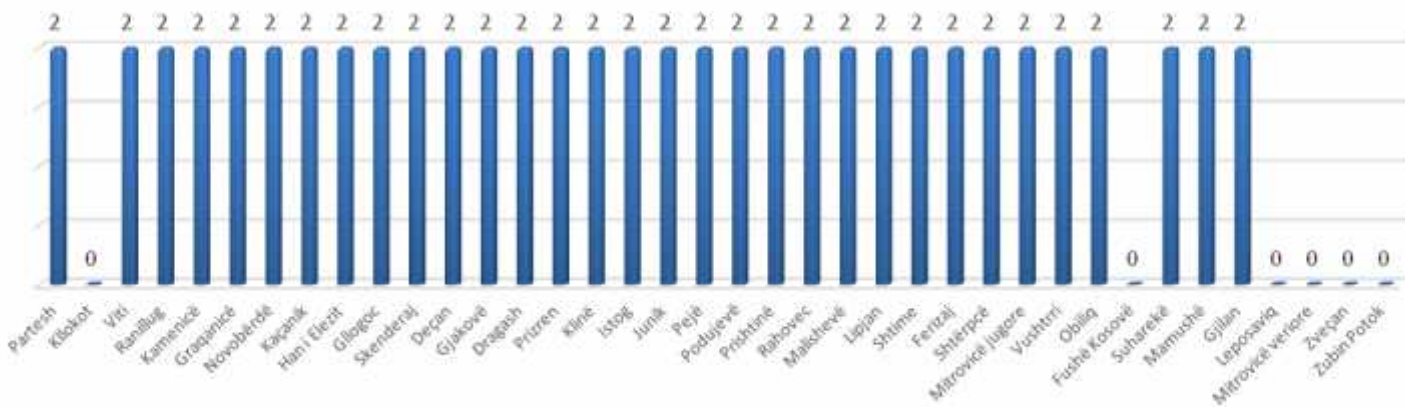
SI. 5. Broj izveštaja gradonačelnika opština

Pokazatelji o ovom pitanju pokazuju da je većina gradonačelnika ispunila ovu zakonsku obavezu izveštaja. Broj izveštaja ujedno pokazuje i stepen aktiviranja skupština opština za primenu sredstava kontrole prema gradonačelnicima. U tom smislu, gradonačelnici koji su više od dva puta izveštavali o ekonomsko-finansijskoj situaciji i drugim pitanjima koja se odnose na investiranje sredstava i realizaciju investicionih planova, nakon podnetog zahteva od strane članova skupštine opština su sledeći: Štimlje i Istok (6 izveštaja), Kačanik, Srbica, Priština, Dečani, Prizren, Junik, Južna Mitrovica i Suva Reka (4 izveštaja), Mamusa, Peć, Lipijane, Uroševac (3 izveštaja). Ovu zakonsku obavezu nije ispunio samo gradonačelnik opštine Klokota, uprkos zahtevu članova Skupštine ove opštine.

1.5. Javni skupovi sa građanima

Na nivou lokalne samouprave, neposredno učešće građana u razvoju procesa kreiranja politike je dosta izraženo i proširilo se preko različitih mehanizama predviđenih zakonom. Instrumenti učešća građana u kreiranju politike su kriterijumi neposredne demokratije koji upotpunjuju modernu demokratiju koja se uglavnom identifikuje sa upravljanjem od strane izabranih. Imajući u vidu potrebu za stalnom komunikacijom sa građanima za dobijanje njihovih stavova tokom procesa kreiranja politike i upravljanja, opštine imaju nekoliko mogućnosti preko pravno-obavezujućih normi, kako bi se obezbedilo učešće građana u direktnim susretima, konsultativni odbori, javno informisanje, uvid u zvaničnim dokumentima, kao i druge dodatne metode koje doprinose transparentnosti i poboljšanju lokalne samouprave.

Prikupljeni podaci o rezultatima opština u uključivanju građana preko javnih skupova pružaju informacije o važnosti lokalne demokratije u opštinama. U nastavku su predstavljeni podaci o javnim skupovima u opštinama sazvanih na osnovu člana 68.1 Zakona o lokalnoj samoupravi, kao što sledi:

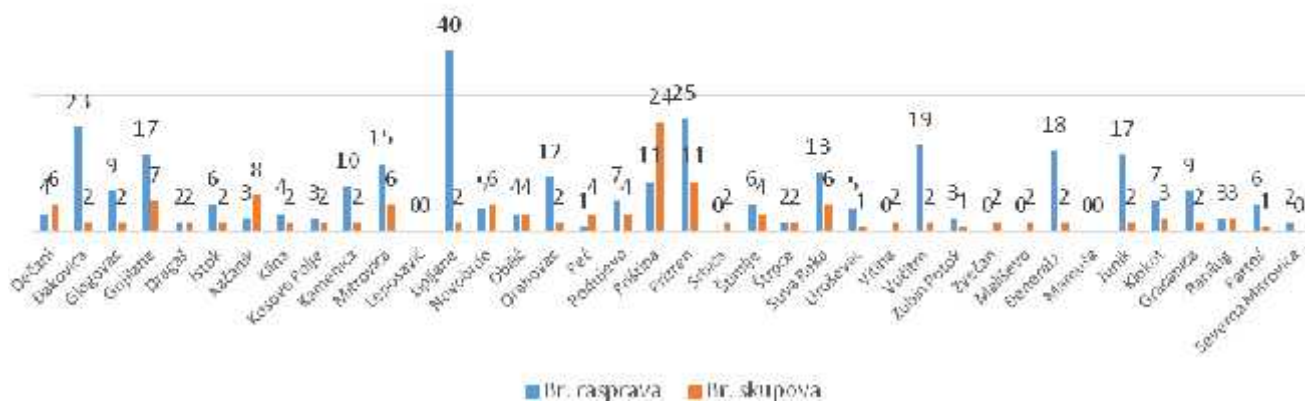

SI. 6. Broj sveobuhvatnih javnih skupova u opštinama

Kako vidimo na gornjoj slici, u toku posmatranog perioda, u 32 opštine je održano ukupno 64 javnih skupova sa građanima. Dok 6 opština, uključujući: Kosovo Polje, severnu Mitrovicu, Leposavić, Zvečan, Zubin Potok i Klokot nisu održale nijedan javni skup sa građanima u skladu sa članom 68.1 Zakona o lokalnoj samoupravi. Pored ovih skupova, opštine su održale druge dodatne skupove sa građanima, u pojedinim naseljima i o različitim pitanjima, uključujući: budžetske diskusije, prostorne planove na lokalnom nivou, nacрте dokumenata obavezne za javnu raspravu, kao i druge skupove koje su procenile opštine.

Prema podacima u 32 opština održano je 311 javnih konsultacija o razmatranju nacрта opštinskih akata.

Javne rasprave sa građanima o opštinskim aktima

SI. 7. Broj javnih rasprava o nacrtu akata opština

Kao što vidimo na gornjoj slici, 6 opština (Mališevo, Vitina, Mamuša, Leposavić, Srbica i Zvečan) nisu održali nijednu dodatnu javnu raspravu.

Što se tiče budžetskih rasprava, tokom perioda izveštavanja u 31 opštini održano je 200 javnih rasprava o planiranju budžeta. Dok u 7 opština (Mamuša, Parteš, Severna Mitrovica, Leposavić, Ranilug, Đakovica i Zvečan) nisu održali javne budžetske rasprave.

Uprkos činjenici da su opštine proglasile pravo na učestvovanje, prisustvo građana na javnim skupovima nije dalo željeni interes, za koje još uvek ima prostora za akciju da se poveća obim učešća, kao i poveća kvalitet diskusije. Za razliku od dosadašnje prakse, opštine treba da razviju praktičnije oblike javnih rasprava, koristeći najpogodnije varijacije, posebno preko informacione tehnologije. Istovremeno, neophodno je da građani svaki put budu upoznati sa rezultatima javnih rasprava.

1.6. Opštinski akti

Odlučivanje je veoma važan deo na lokalnom nivou upravljanja. Skupštine opština imaju mandat da donose odluke koje predstavljaju opšte interese građana i u skladu sa važećim zakonskim propisima. Skupštine donose Statut i Poslovnik o radu Skupštine, odluke, propise i druga opšta akta, usvajaju opštinske budžete, osnivaju stalne odbore, savetodavne odbore i druge odbore, kao i druga akta neophodna za efikasno funkcionisanje opštine. Kriterijumi i procedure donošenja odluka su veoma važni i moraju biti u skladu sa ključnim principima kao što su: ustavnost i zakonitost, efikasnost i efektivnost, odsustvo diskriminacije, transparentnost, javni interes, kao i drugi principi koji osiguravaju dobru i efikasnu upravu. Nadzor nad opštinama u ovom delu se protezao u pravcu obezbeđivanja zakonitosti u postupku odlučivanja i razmatranja sadržaja akata usvojenih od strane skupštine opština.

Gledano sa kvantitativnog aspekta, 2016. skupštine opština su usvojile 148 propisa i 1678 odluke. Usvojena akta su različita, uključujući: ona finansijske prirode (usvajanje budžeta, usvajanje srednjoročnog budžetskog okvira, srednjoročnog okvira rashoda, akta za prenos sredstava iz prethodne fiskalne godine u 2016. godinu), zaštite životne sredine, ekonomske, obrazovne, socijalne, urbanističke, itd.

Broj usvojenih akata

148 Propisa

1678 Odluke

1.7. Razmatranje zakonitosti opštinskih akata

MALS je nadzorni organ zakonitosti opštinskih akata, ukoliko odgovornost za njihov nadzor nije zakonom data nekom odgovornom ministarstvu ili instituciji koja ima veze na određenom polju. Dok razmatranje delegiranih ovlašćenja vrši organ centralne vlade koju je delegirao. U cilju olakšavanja nadzora i stvaranja efikasnijeg sistema u tom smislu, da bi se sprovedo razmatranje zakonitosti opštinskih akata usvojena je Uredba (VRK) NR-01/2016 za administrativno razmatranje opštinskih akata i time je ukinuta Odluka br. 2/119 vlade od 7. aprila 2010.

Tokom ovog perioda, komunikacija između opština i nadzornog organa, odnosno Ministarstva administracije lokalne samouprave bila je redovna, slanje akata skupštine opštine bilo je redovno i u zakonski propisanom roku.

Od ukupno 1826 akata koje su donele skupštine opština, MALS je izvršila ocenu zakonitosti 810 akata, dok je u resorna ministarstva poslato 1016 opštinskih akata za ocenu zakonitosti. Tokom procesa ocenjivanja zakonitosti MALS je utvrdilo zakonitost 872 akata dok je 38 akata je ocenjeno nelegalnim.

1.7.1. Akcije za usklađivanje nezakonitih akata po opštinama

Nakon prijema dokumenata od nadzornog organa opštine su uskladile 18 akata u skladu sa zahtevom za razmatranje koje je poslalo MALS. Dok 20 kršenja još nije usklađeno sa zahtevom nadzornog organa, od strane opština: Kamenica (1), Ranilug (1), Gračanica (4), Đakovica (2), Zubin Potok (1), Glogovac, (1), Dragaš (1), Dečani (1), Novobrdο (1), Obilić (1), Mališevo (2), Klokoč (3).

U nastavku su predstavljene slike sa zakonskim kršenjima u opštinama i njihovim postupcima za usklađivanje nezakonitih akata:

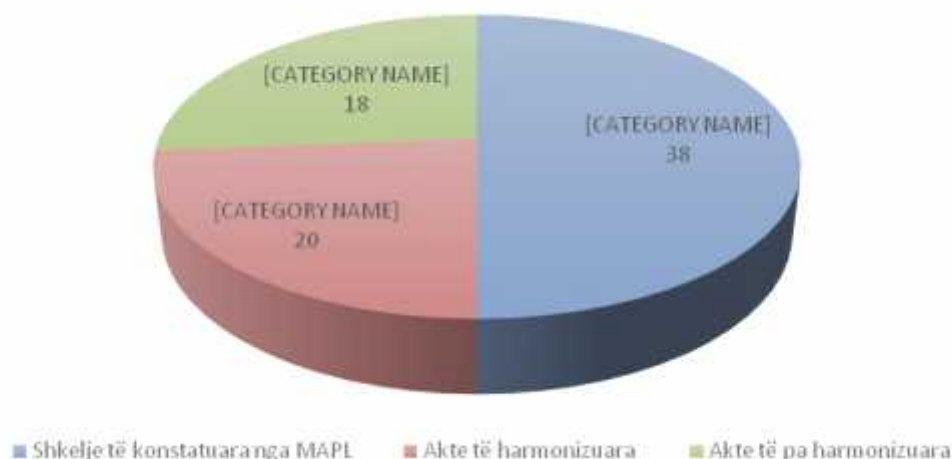

SI. 8. Broj nelegalnih i usklađenih akata po opštinama

SI. 9. Broj nelegalnih neusklađenih akata po opštinama

Utvrđena kršenja i ponovno razmotrena akta

SI.10. Ukupan broj utvrđenih kršenja

Pravne povrede opština koje su identifikovane od strane MALS i za koje je upućen zahtev za ponovno razmatranje, uglavnom su u vezi: procedura davanja opštinske imovine na upotrebu (uglavnom u slučajevima odvajanja imovine za individualnu stambenu izgradnju), razmene opštinske imovine, izgradnje verskih objekata, procedura za među-opštinsku saradnju, imenovanja članova u obavezne odbore, uslovljavanja građana za ispunjavanje obaveza za komunalne usluge, itd.

Preciznije, u Aneksu 1 i 2 su prikazane tabele kršenja zakona u opštinama, kao i aktivnosti preduzete od strane opština u vezi zahteva za ponovno razmatranje.

1.8. Opštinski savet za bezbednost u zajednici

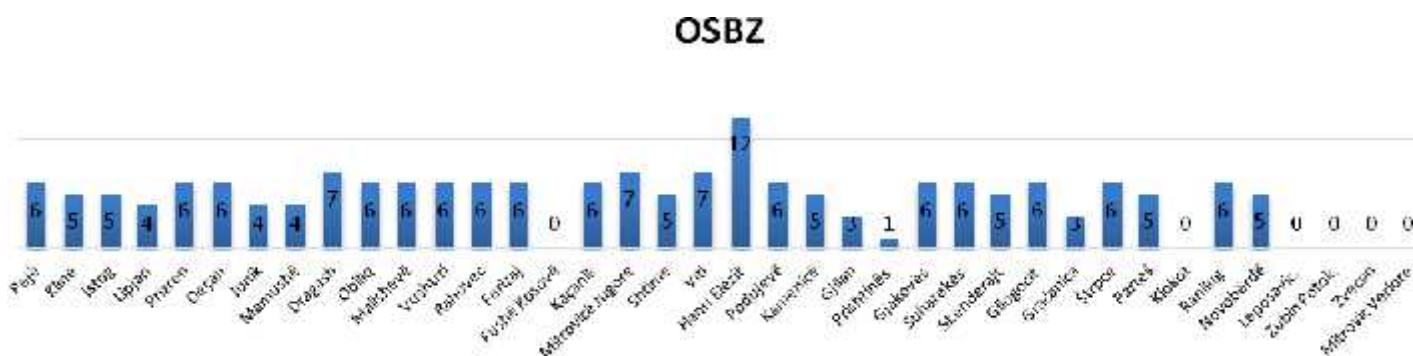
Na lokalnom nivou, važna tela za javnu sigurnost građana i šire su Opštinski saveti za bezbednost u zajednici (OSBZ). Osnivanje OSBZ pravnu osnovu ima u Zakon o policiji, dok procedura osnivanja, sastav, način rada i drugih obaveza određene su Administrativnom Uputstvom Br.27/2012 MUP - 03/2012 MALS za opštinske savete za bezbednost u zajednici.

U 2014. godinu Ministarstvo administracije lokalne samouprave odobrila Priručnik za opštinske savete za bezbednost u zajednici, dokument kroz koji je namenjen da se podigne svest opštinskih zvaničnika o uticaju formalnih i neformalnih instrumenata socijalne kontrole da se stvori jedno mirno i bezbedno okruženje za građane. Opštinski Savet za bezbednost u zajednici osnovan je u 34 opština, dok nije osnovan u opštinama Leposaviće, severnu Mitrovicu, Zvečanu i Zubin Potoku.

Što se tiče kriterijuma za održavanje sastanaka, Administrativnim Uputstvom za OSBZ između ostalog, postavljen je minimalni broj od šest sastanaka godišnje, od kojih su tri moraju biti održani u prvoj polovini. Sa ovog aspekta, najaktivnije je bio Opštinski Savet za bezbednost u zajednici u Elez Hanu sa ukupno 12 sastanaka održanih, 7 sastanci su održani u opštinama južne Mitrovice, u Vitini i Dragašu, po 6 sastanaka održali OSBZ u opštinama: Peć, Prizren, Dečani, Obilić, Mališevo, Vučitrni, Orahovacu Uroševacu, Kačaniku, Podujevu, Đakovici, Suvoj reci, Glogovac, Štrpce i Ranilug, po 5 sastanaka OSBZ održao u opštinama: Klini, Istoku, Štimlje, Kamenici, Srbici, Partešu i Novo Brdo, po 4 sastanaka održalo u Lipljanu, Juniku, Mamuši, 3 sastanka OSBZ održao u opštini Gnjilane i Gračanici, jedan sastanak OSBZ je održao u opštini Priština. Pored ovih, opštinska OSBZ-a, Kosova Polja i Klokota nisu održali nijedan sastanak u izvještajnom periodu.

Podaci o broju sastanaka OSBZ-a prikazani su u sledećoj slici:

Sli. 11. Sastanci opštinskih saveta za bezbednost u zajednici

Iz gornjeg prikaza sastanaka OSBZ-a, vidi se da 19 opštine Republike Kosovo održali minimalan broj sastanaka kao što je predviđeno u Administrativnom uputstvu OSBZ-a, 13 opštine su ispod određenog broja. Opština Priština sa samo jedan sastanak, Kosovo Polje bez održanog sastanka dok u četiri opštine njihovom osnivanju ostaje izazov.

S obzirom na delokrug ovih saveta tokom perioda januar-decembar 2016, glavne teme i problemi koji su najviše tretirani od ovih saveta bili su:

- Bezbednost u školama (Postavljanje kamera u školama)
- Psi lualice;
- Milosrđe prosjaku;
- Bezbednost u saobraćaju i putne označavanja;
- Stvaranje uslova za održivi povratak
- Prevencija i sprečavanje nasilja u porodici
- Nedostatak podvožnjaka na putu, posebno u blizini škola
- Upotreba narkotika
- Kriminal i nasilničko ponašanje
- Poplave
- Upotreba oružja u svadbama
- Zaštita šuma
- Ograničenje radnog vremena u toku noći za ugostiteljske poslovne prostore
- Inspekcija ambulantni prodavaca
- verski ekstremizam.

Što se tiče inicijative za implementaciju projekata za bezbednost u zajednici tokom 2016. godine, ovi projekti su planirani koji su se pojavili kao predlog iz OSBZ sastanaka:

- Inicijativa za postavljanje saobraćajnih znakova
- Postavljanje kamera u školama
- Postavljanje kamera u gradu
- Javno osvetljenje
- regulacija i aktiviranje sistema za detekcije požara u objektima uprave
- Regulisanje i stavljanje u fuksiji sistema javnog alarma stanovnika opština
- Regulisanje postojeće opreme i znatno snabdevanje novom protivpožarnu opremom u institucijama koje se finansiraju iz opštinskog budžeta
- provera sumnjivih površina za eksplozive
- Asfaltiranje puteva
- Uspostavljanje kanalizacija
- Čišćenje otpada
- Prilagođavanje uslova za povratnike
- Kastracija pasa lualica
- Sprečavanje opojnih supstanci.

Najčešći problemi sa kojima se suočavaju opštine u pitanjima bezbednosti su:

- Pronalaženje sredstava za realizaciju projekata predloženih od OSBZ
- Isplata članova OOBZ-ova
- Zagađenja životne sredine
- Postavljanje podvožnjaka na glavnim putevima, posebno u blizini škola
- Bezbednost u saobraćaju

2. Evropska agenda

Republika Kosovo ušla je u novo važno poglavlje procesa integracije sa Evropskom Unijom. U skladu sa sporazumom stabilizacije i pridruženja (SSP) potpisanim od strane Republike Kosovo i Evropske Unije, koji je stupio na snagu 1. aprila 2016., kao i nacionalni program za sprovođenje SSP koji je usvojila Skupština Republike Kosova 10. marta 2016. MALS je preduzelo mere za upucivanje i sprovođenje obaveza

opština u okviru tri glavna kriterijuma: politicki, ekonomski i evropski standardi. Konkretno su pripremljene individualne matrice opština iz obaveza evropske agende, uključujući: dijalog procesa stabilizacije i pridruženja i NPSSSP-A i izazova iz izveštaja EK-je za Kosovo (deo opštinskih izazova), na osnovu kojih su pruženi podaci u ovom poglavlju.

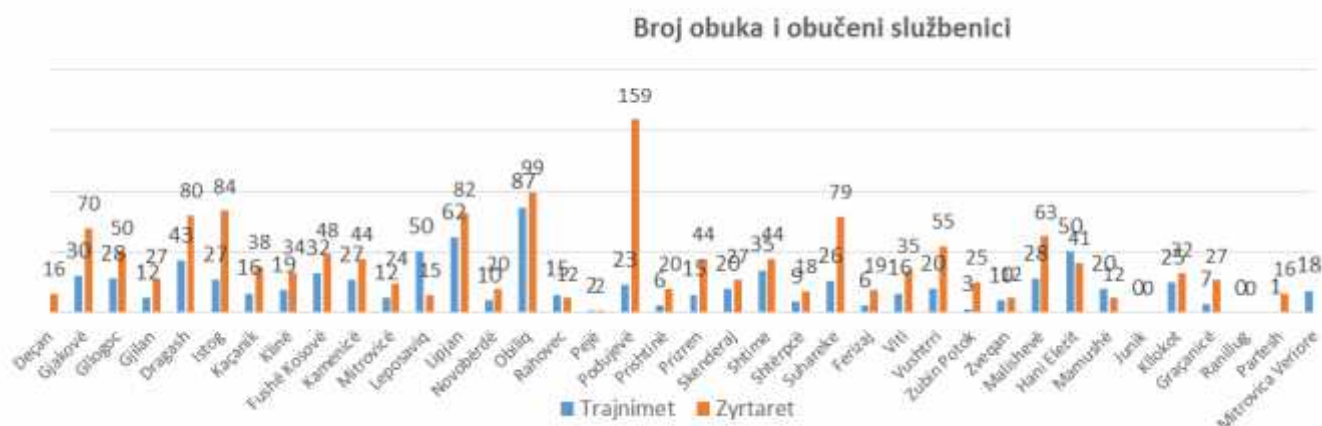
2.1. Ukupna procena ispunjavanja opštinskih obaveza

Što se tiče obaveza koje proizilaze iz evropske agende, opštine su ispunile 78% od predviđenih aktivnosti u oblasti politickih kriterijuma. Što se tiče ekonomskih kriterijuma, opštine su ispunile 75% predviđenih aktivnosti, a u oblasti evropskih standarda ostvarile su 68% aktivnosti. Ukupni nivo ispunjavanja obaveza opština iz evropske agende za 2016. godinu je 73%.

2.1. Politički kriterijumi

2.1.1. Javna uprava

Obuka za opštinske službenike – U 31 opštinu izrađen je program obuke za civilne službenike, 7 opštine nisu izradile program za obuku (Mamuša, Mališevo, Parteš, Kamenica, Đakovica, Klina i Leposavić). U 36 opština održane su 825 obuke za opštinske službenike, ili u proseku 23 obuke za opštine. Dok, opštine Junik i Ranilug nisu učestvovala u obuci za jačanje kapaciteta opštinske uprave.

SI.12. Održane obuke i broj obučenih službenika u opštinama

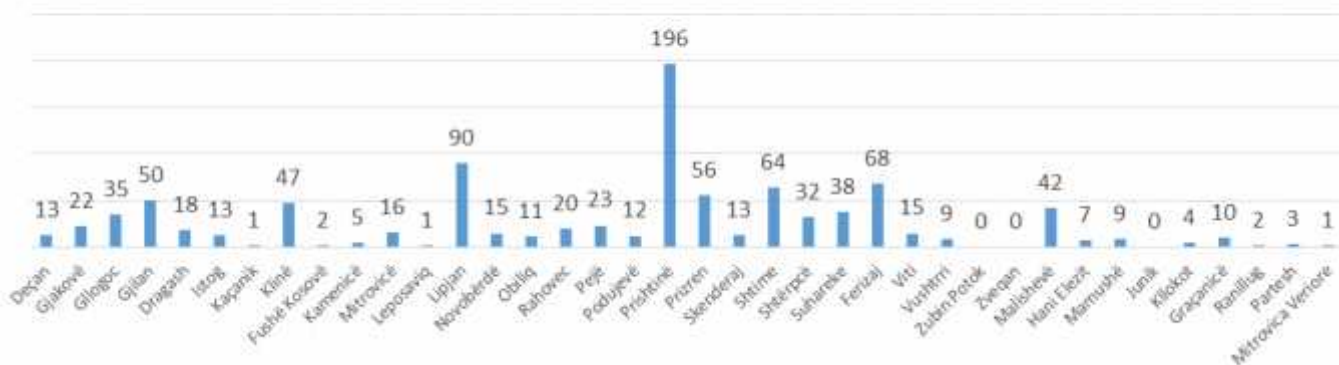
Prema gore prikazanoj slici, u 36 opštine ukupno su obučeni 1506 opštinskih službenika, ili u proseku 42 obučena službenika za svaku opštinu u svojim profesionalnim oblastima.

Katalog radnih mesta – Sve opštine su pripremile katalog radnih mesta za civilnu službu, osim opštine Leposavić.

Transparentnost i pristup zvaničnim dokumentima – U cilju povećanja nivoa transparentnosti i povećanog učešća civilnog društva u donošenju odluka, u 17 opštine održana je 91. kampanja za podizanje svesti građanima u pogledu pružanja javnih usluga. 21 opština nije održala takvu kampanju: Klina, Srbica, Peć, Junik, Orahovac, Štrpce, Leposavić, Gračanica, Mamuša, Lipljan, Severna Mitrovica, Kačanik, Parteš, Zubin Potok, Ranilug, Klokoč, Kosovo Polje, Vitina, Kamenica, Elez Han i Zvečan.

Tokom ovog perioda, u 35 opština podneto je 963 zahteva za pristup javnim dokumentima, dok u tri opštine nisu podneti zahtevi za pristup javnim dokumentima: Junik, Zvečan i Zubin Potok.

Broj zahteva za pristup javnim dokumentima

SI.13. Broj zahteva za pristup javnim dokumentima po opštinama

Korišćenje službenih jezika - Što se tiče poštovanja zvaničnih jezika u opštinama, 31 opština je objavila na svom sajtu odobrene akte od strane opštinskih vlasti na službenim jezicima. Pored njih, 3 opštine (*Mamuša, Mališevo i Podujevo*) delimično su objavile akte, 4 opštine (Leposavić, Severna Mitrovica, Parteš i Zubin Potok) nisu obezbedili njihovo objavljivanje.

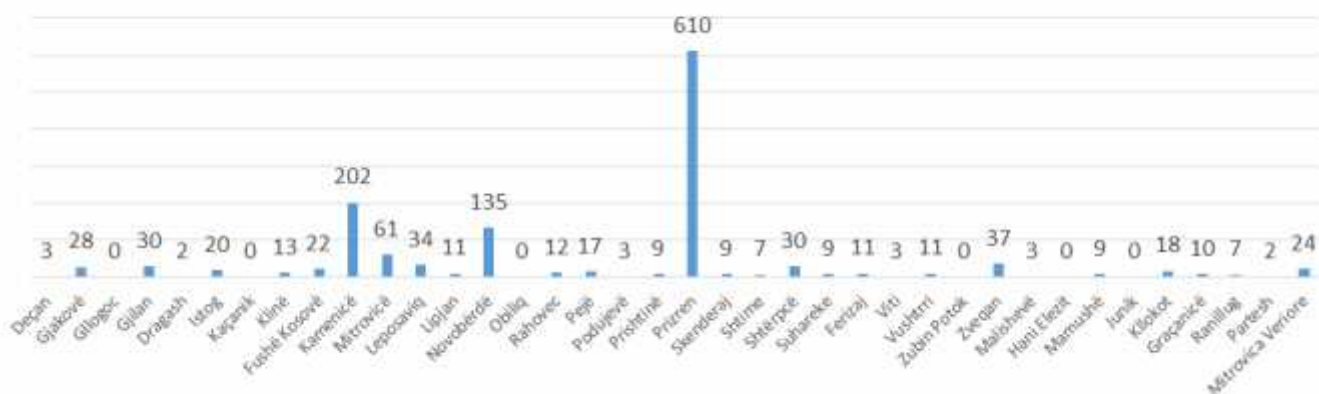
Uredba o upotrebi jezika usvojena je u 34 opštine, a 4 opštine: Severna Mitrovica, Ranilug, Zvečan i Leposavić, jos nisu izradili ove uredbe. Takođe, 28 opštine preduzele su mere za osnivanje pristupa za usluge na zvaničnim jezicima na opštinskom nivou, odnosno obezbedile su prevodioca i da se dokumenti prevode na službenim jezicima i da obezbede objavljivanje informacija na veb-stranicama opština na zvaničnim jezicima, itd. Za razliku od njih, 10 opštine: Junik, Leposavić, Mališevo, Mamuša, Zubin Potok, Novo Brdo, Ranilug, Klokoč, Zvečan i Elez Han nisu preduzeli takve mere.

Centri za usluge građana– ovi centri su uspostavljeni u 36 opštine, nisu uspostavljeni u opštine Zvečan i Leposavić. Takođe, proces funkcionisanja opštinske uprave je poceo u 4 opštine: Severna Mitrovica, Leposavić, Zubin Potok i Zvečan.

Uključivanje manjinskih zajednica – Većina opština je preduzela konkretne mere za uključivanje manjina u lokalnim institucijama. Tokom ovog perioda mere su preduzele 27 opštine, 7 opštine nisu preduzele nikakvu odgovarajuću akciju: Orahovac, Leposavić, Mamuša, Parteš, Zubin Potok, Štimlje i Ranilug. Treba dodati da u 4 opštine ne žive pripadnici nevecinskih zajednica: Elez Han, Junik, Kačanik i Glogovac.

Prema podacima, 20 opštine su izdvojile budžet za 2016. godinu za podršku nevecinskim zajednicama u iznosu od 1,122,401.00 evra, 14 opštine nisu izdvojile poseban budžet za ovu svrhu: *Dečani, Štrpce, Leposavić, Mamuša, Severna Mitrovica, Parteš, Zubin Potok, Novo Brdo, Ranilug, Obilić, Suva Reka, Klokot, Zvečan i Podujevo.*

Uključivanje manjinskih zajednica na lokalnom nivou

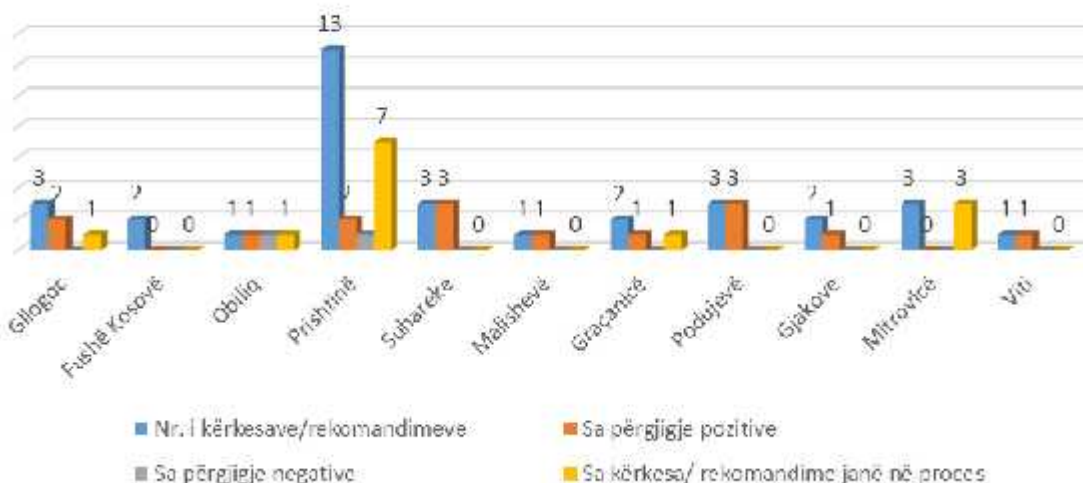
SI.14. Broj zaposlenih iz zajednica po opštinama

Broj zaposlenih iz redova pripadnika nevecinskih zajednica u javnoj administraciji u 32 opštine je 1402, 6 opštine nemaju zaposlene predstavnike manjinskih zajednica: Obilić, Kačanik, Zubin Potok, Junik, Glogovac i Elez Han.

2.1.2. Ombudsman

Tokom perioda izveštavanja, 11 opštine su primile 35 zahteva/preoprake iz institucije ombudsmana, 27 opštine nisu primile nijedan zahtev ili preporuku iz ove institucije: Dečani, Dragaš, Gnjilane, Istok, Mamuša, Prizren, Lipljan, Kačanik, Severna Mitrovica, Parteš, Kamenica, Klokot, Elez Han, Uroševac, Novo Brdo, Vučitrn, Štimlje, Ranilug, Klina, Leposavić, Orahovac, Peć, Srbica, Štrpce, Junik, Zubin Potok i Zvečan

Zahtevi Ombudsmana

Sl. 15. Prezentacija nivoa i proces zahteva Ombudsmana po opštinama

Što se tiče razmatranja zahteva, 9 opštine su vratile 16 pozitivna odgovora, opština Priština i Obilić vratile su 2 negativna odgovora. Takođe, 16 opštine su u procesu razmatranja 14 zahteva/preporuka: Đakovia, Glogovac, Priština, Mitrovica, Obilić i Gračanica.

Pristup osoba sa posebnim potrebama u instituciji ombudsmana - Posebna pažnja je posvećena pristupu svim građanima u ovim kancelarijama. Prema podacima u 4 opštine: Priština, Prizren, Uroševac i Gnjilane radne prostorije institucije ombudsmana u lokalnim institucijama su fizički dostupne i za osobe sa posebnim potrebama. Pored njih, u 3 opštine: Peć, Garčanica i Mitrovica radni prostori institucije ombudsmana su delimično dostupne, u opštinu Severna Mitrovica i Đakovica nisu stvoreni neophodni uslovi za pristup ovoj kategoriji.

2.1.3. Civilno društvo

U cilju podrške aktivnosti NVO-a, 26 opštine su finansirale 705 NVO projekata u ukupnom iznosu od 2,668,942.99 €. 12 opština: Štrpce, Laposavić, Dragaš, Mamuša, Severna Mitrovica, Parteš, Zubin Potok, Gnjilane, Novo Brdo, Ranilug, Klokot i Elez Han, nisu imali realizovanih projekata.

2.1.4. Borba protiv korupcije

Prijava imovine – Broj službenika koji prijavljuju imovinu u 38 opština je 1619. Najveći broj službenika koji su obavezni da prijave svoju imovinu je u opštini Priština, ukupno sa 76 visokih javnih zvaničnika. Dok su opštine sa najmanje visokih javnih službenika za prijavu imovine: Parteš i Klokot sa 25 službenika.

Sukob interesa - Tokom perioda izveštavanja, u 35 opštine nije bilo slučajeva prijave sukoba interesa od strane opštinskih službenika ili članova skupštine opština.

U 3 opštine: Mitrovica, Lipljan i Zvečan, bilo je prijavljeno 4 slučajeve pojave sukoba interesa u opštinskim organima.

Opštinski akcioni plan protiv korupcije– Ovaj plan je izrađen u 12 opština, opštine koje nisu izradile ovaj plan su: Dečani, Gračanica, Klina, Peć, Junik, Štrpce, Orahovac, Leposavić, Dragaš, Mamuša, Priština, Prizren, Mališevo, Severna Mitrovica, Kačanik, Zubin Potok, Parteš, Suva Reka, Štimlje, Novo Brdo, Ranilug, Klokot, Vitina, Zvečan, Kamenica i Elez Han.

2.1.5. Reintegracija i ponovni prijem

U 33 opštine je poboljšan organizacioni nivo i povećanje profesionalnih kapaciteta opštinskih kancelarija za zajednice i povratak za upravljanje procesom reintegracije, dok u 5 opština: Klina, Štrpce, Orahovac, Vučitrn i Leposavić nisu pokazali nikakav napredak u tom pravcu.

2.1.6. Ljudska prava i zaštita manjina

Promocija ljudskih prava – U 22 opštine održane su 189 aktivnosti za upucivanje različitih tema kao što su: ravnopravnost polova, pravo na nasledstvo, dečja prava, protiv diskriminacije itd. 16 opštine: Dečani, Gnjilane, Kačanik, Leposavić, Novo Brdo, Srbica, Štimlje, Štrpce, Zvečan, Elez Han, Mamuša, Junik, Klokot, Gračanica, Ranilug i Parteš nisu preduzeli nikakve aktivnosti u ovoj oblasti. Najviše aktivnosti iz ove oblasti su održale opštine Prizren i Kamenica sa ukupno 36 aktivnosti.

Obuke o ljudskim pravima – Prema podacima, u 28 opštine su organizovane 101 obuka u oblasti ljudskih prava, u 10 opštine: Đakovica, Kačanik, Leposavić, Novo Brdo, Štrpce, Elez Han, Mamuša, Junik, Gračanica i Zvečan, nisu organizovane obuke. U 24 opštine oblast ljudskih prava je deo programa obuke za civilne službenike, u 14 opštine nisu uključene opštine Orahovac, Leposavić, Gračanica, Mamuša, Priština, Lipljan, Severna Mitrovica, Prizren, Kačanik, Đakovica, Klokot, Kosovo Polje, Elez Han i Kamenica.

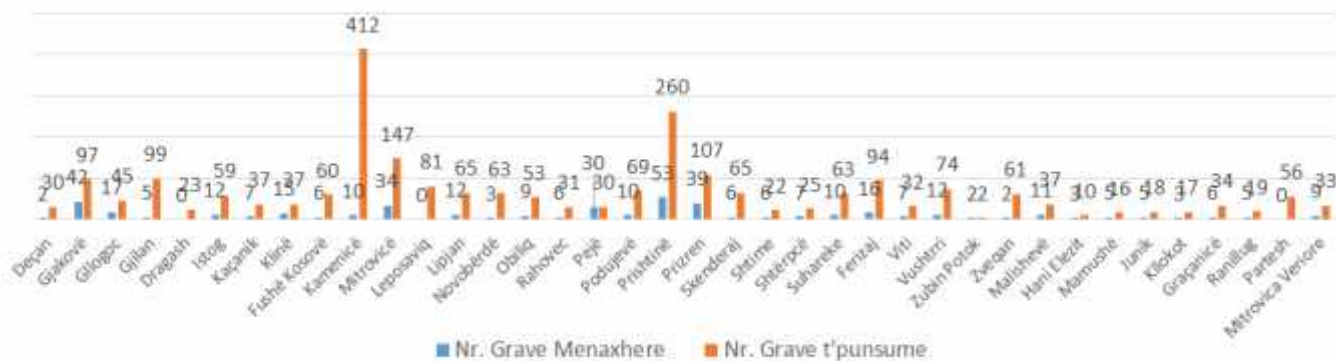
Opštinska uredba o dečjim pravima– Ova uredba je izrađena u 19 opština, nije izrađena u opštinama: Dragaš, Mamuša, Lipljan, Priština, Prizren, Severna Mitrovica, Parteš, Novo Brdo, Ranilug, Klokot, Mitrovica, Dečani, Orahovac, Junik, Štrpce, Leposavić, Gračanica, Zubin Potok i Zvečan.

Baza podataka za izveštavanje za rodno zasnovano nasilje – Što se tiče podataka jedinstvenog sistema baze podataka o slučajevima rodno zasnovanog nasilja, 21 opština je osnovala posebnu bazu podataka za prikupljanje podataka, 17 opštine: Peć, Junik, Đakovica, Leposavić, Dragaš, Mamuša, Mališevo, Kačanik, Parteš, Suva Reka, Gnjilane, Ranilug, Kosovo Polje, Zvečan, Elez Han i Kamenica nisu osnovala takav sistem.

Zastupjenost žena u lokalnim institucijama – Broj zastupljenosti žena na rukovodećim položajima u 35 opštine je 427. Broj zastupljenosti žena u opštinama, uključujući administraciju i skupštinu opštine je 2483.

Zastupljenost žena u lokalnim institucijama

SI.16. Nivo zastupljenosti žena zaposlenih u opštinskim organima

3 opštine: Leposavić, Dragaš i Parteš, nemaju zastupljenost žena na rukovodećim položajima

2.1.7. Zaštita i promocija kulturnog nasleđa

Planovi za zaštitu kulturnog nasleđa – Ovi planovi su izrađeni u 15 opštine, 23 opštine još nisu izradile ovaj plan (Dragaš, Lipljan, Mamuşa, Priština, Prizren, Severna Mitrovica, Parteš, Uroševac, Štimlje, Novo Brdo, Peć, Ranilug, Klokot, Kamenica, Mitrovica, Klina, Peć, Srbica, Štrpce, Leposavić, Gračanica, Zubin Potok i Zvečan).

Zaštićena područja – Tokom ovog perioda, u 7 opština bilo je 34 slučajeve kršenja u zaštićenim područjima kao prijavljenih slučajeva takvih kršenja. Opštine koje su registrovale slučajeve takvih kršenja zakona preduzele su procedure za podnošenje krivične prijave protiv počinitelaca.

Zaštitne mere kulturnog nasleđa – U 15 opštine postavljeni su uređaji za nadgledanje bezbednosti (kamere) na lokacijama kulturnog nasleđa pravoslavnih crkava, u 16 opština: Štrpce Leposavić, Priština, Lipljan, Severna Mitrovica, Parteš, Zubin Potok, Suva Reka, Obilić, Štimlje, Ranilug, Mitrovica, Zvečan, Klokot, Vitina i Kamenica, ove uređaje jos nisu postavili. U 7 opština: Junik, Glogovac, Dragaš, Mamuşa, Mališevo, Novo Brdo i Elez Han nema pravoslavnih crkava.

Odbor za selo Velika Hoča i radna grupa za istorijski centar Prizren - Odbor u selu Velika Hoča funkcioniše odlukom Skupštine opštine Oraovac od 2015. godine. Tokom perioda januar-decembr 2016. srušena je stara zgrada kako bi oslobodili propostor "Saraj" i zelene površine. Takođe je urađeno uklanjanje divljih deponija i izgradnja kanalizacione mreže. Budžet za selo Velike Hoče je 18.500 €.

U opštinu Prizren obezbeđeni su svi fondovi i materijali za Odbor kulturnog nasleđa za istorijski centar Prizren. U ovom pravcu, opština Prizren izdvojila je budžet u iznosu od 57,000 € za Odbor kulturnog nasleđa Prizrena. Tokom ovog perioda opština Prizren preduzela je potrebne administrativne mere za uključivanje odbora u procedurama za davanje dozvola kao što je predviđeno po Zakonu o istorijskom centru Prizrena. Takođe, izrecene su 10 obavezne kazne, 2 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka i 8 krivičnih prekršaja u Osnovnom tužilaštvu u Prizrenu. Osim

toga, opština Prizren je imenovala 4 inspektora za inspekciju nelegalne gradnje unutar posebnih zaštićenih zona u opštini Prizren. Radna grupa je identifikovala zgrade koje su izgrađene u suprotnosti za Zakonom o istorijskom centru i kao rezultat toga 10 predmeta su u procesu.

2.2. Ekonomski kriterijumi

2.2.1. Tržišna ekonomija

Administrativne procedure - Tokom perioda izveštavanja, 29 opštine su preduzele mere za olakšavanje procedura i smanjivanje opštinskih administrativnih barijera za biznise, uključujući smanjivanje različitih taksa za preduzeća i davanja subvencija. Opštine Mamuša i Parteš jos uvek nisu osnovale kancelariju za registraciju biznisa. Prema podacima, u 33 opštine broj registrovanih novih biznisa je ukupno 6731. U 32 opštine, broj zatvorenih biznisa tokom perioda izveštavanja je 1984. U opštini Novo Brdo tokom ovog perioda nije zatvoren nijedan biznis, u 5 opština (Priština, Leposavić, Klokot i Mamuša) nisu dali informacije o ovom pitanju.

Raspodela subvencija za biznise – Što se tiče raspodele posebnog budžeta za subvencionisanje biznisa, objavljeno je da su 14 opštine izdvojile budžet za ovu svrhu, dok 24 opštine (Dečani, Klina, Orahovac, Peć, Srbica, Junik, Štrpce, Leposavić, Dragaš, Mamuša, Lipljan, Severna Mitrovica, Parteš, Zubin Potok, Suva Reka, Štimlje, Obilić, Vučitrn, Novo Brdo, Ranilug, Istok, Podujevo, Elez Han i Klokot) nisu izdvojile budžet.

Centri za promociju biznisa - U 19 opštine funkcionalni su centri za promociju biznisa, u 19 opštine (Klina, Peć, Srbica, Junik, Leposavić, Prizren, Mališevo, Kačanik, Severna Mitrovica, Mamuša, Parteš, Zubin Potok, Uroševac, Đakovica, Vučitrn, Obilić, Ranilug, Istok i Zvečan) još nisu u funkciji.

Olaksanje i digitalizacija usluga – Sa ciljem modernizacije naplate komunalnih prihoda, uključujući i naplatu poreza na imovinu, tokom perioda izveštavanja 30 opštine preduzele su sledece mere: realizacija ugovora sa KPT za distribuciju racuna, pokretanje sistema PROTAX 1 za generisanje faktura, stvaranje pristupa online racunima za porez na imovinu, otvaranje kancelarije, projektovanje i konsultacije, aplikacija za upravljanje zahteva IT uslugama, aplikacija za monitorisanja servera, promena E-sredstva, i modifikacija intranet-kase. U 9 opštine: Srbica, Mamusa, Partes, Dakovica, Ranilug, Klokot, Elez Han, Leposavic i Strpce nisu imale dostignuca.

2.3. Evropski standardi

2.3.1. "One-Stop Shop

Uspostavljanje i funkcionisanje "one-stop shop" ili zajednicke administrativne tacke u opstinama za pružanje usluga lokalnim biznisima nastavljeno je i sa srpski vecinskim opstinama. Za ove tacke očekuje se da se otvore i u 9 drugih opština: *Gracanica, Leposavic, Istok, Zvecan, Klokot, Mamusa, Pristina, Novo Brdo i Ranilug*. U cilju boljeg funkcionisanja opštinskih tacaka, 14 opštine su organizovale obuke za 93 sluzbenika, 28 opštine (Mamusa, Pristina, Prizren, Malisevo, Kacanik, Stimlje, Decani, Glogovac, Klina, Orahovac, Pec, Srbica, Junik, Gracanica, Leposavic, Strpce, Kamenica, Vitina, Klokot Istok, Zvecan, Zubin Potok,

Urosevac, Novo Brdo, Suva Reka, Gnjilane, Ranilug i Elez Han) nisu organizovale obuku.

2.3.2. Informaciono društvo i mediji

37 opštine imaju internet u svim javnim institucijama, uključujući: škole, ambulante, lokalne kancelarije, u opštini Leposavic nema interneta u svim javnim institucijama.

2.3.3. Transport

Sto se tice lokalnih puteva u opštinama, postoji napredak koji smo prikazali u tabeli ispod.

SI.17. Procenat asfaltiranih puteva po opštinama

U oblasti transporta, lokalne opštine dale su prioritet asfaltiranju i sanaciji lokalnih puteva. Prema podacima koje su izstavale 35 opštine, asfaltirano je 73% lokalnih puteva sirom zemlje. Sto se tice održavanja puteva, prema prijavljenim podacima iz 27 opština, 59% opštinskih puteva su oznaceni, 50% puteva su asfaltirani i sa trotoarom i 60% puteva su uključeni u planu održavanja.

2.3.4. Energija

Prema podacima 29 opštine su izradile plan energetske efikasnosti, 9 opštine nisu izradile plan, uključujući opštine: Mamusa, Severna Mitrovica, Srbica, Leposavic, Ranilug, Klokot, Elez Han, Gračanica i Pristina. U 16 opštine su održane obuke u oblasti energetske efikasnosti, u 22 opštine nisu organizovane obuke: Kacanik, Klina, Kosovo Polje Leposavic, Lipjan, Novo Brdo, Prizren, Stimlje, Strpce, Suva Reka, Urosevac, Vitina, Vucitrn, Zubin Potok, Zvecan, Elez Han, Mamusa, Junik, Gračanica, Ranilug, Partes i Severna Mitrovica. Sto se tice aktivnosti koje se sprovode u ovoj oblasti, 25 opštine su preduzele sledece mere: zamena sijalica javne rasvete, postavljanje LED sijalica u gradskim ulicama, uređenje skola sa

energetskim efikasnim sistemom itd.13 opštine (Suva Reka, Vucitrn, Raniug, Mamusa, Severna Mitrovica, Partes, Zubin Potok, Pec, Srbica, Leposavic, Strpce, Klokot i Elez Han) nisu preduzele nikakve konkretne mere u tom pogledu.

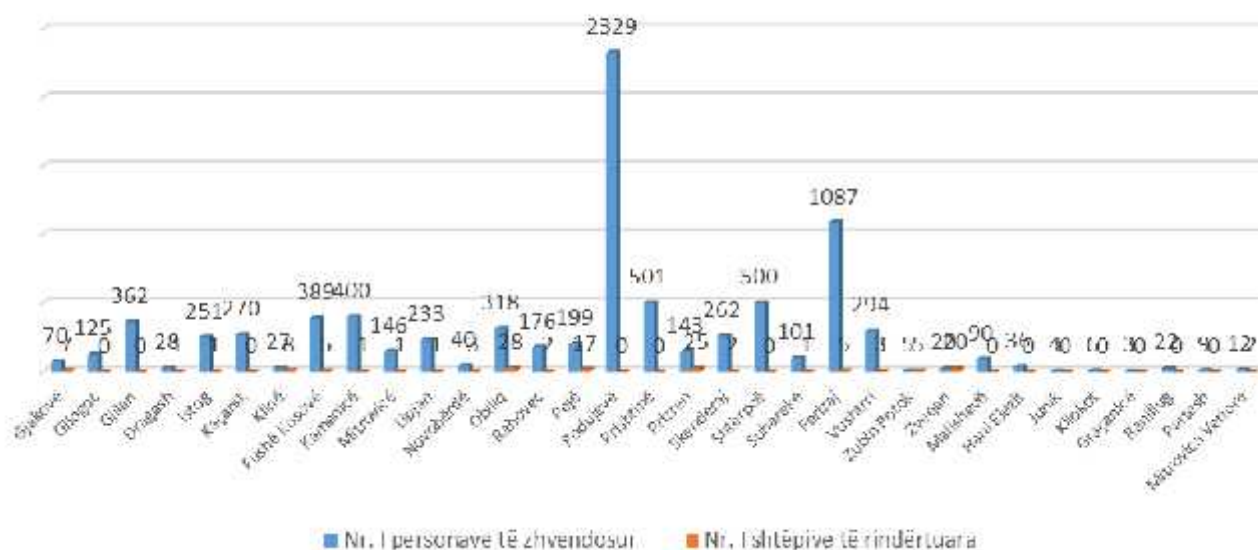
2.3.5. Pravosuđe i osnovna prava

Zastita licnih podataka – Sto se tice obima zastite licnih podataka u opstinama, u opstinu Zubin Potok određen je relevantni opštinski službenik za zastitu licnih podataka. U 22 opštine je funkcionalna baza licnih podataka, u 16 opštine (Mamusa, Kacanik, Severna Mitrovica, Novo Brdo, Gnjilane, Dakovica, Ranilug, Istok, Kosovo Polje, Elez Han, Glogovac, Klina, Srbica, Leposavic, Zvecan i Gracanica) nije funkcionalna baza licnih podataka. U 15 opštine održane su 30 obuke za službenike za zastitu licnih podataka, u 23 opštine (Dakovica, Istok, Kacanik, Klina, Kosovo Polje, Mitrovica, Leposavic, Lipljan, Novo Brdo, Orahovac, Srbica, Stimlje, Strpce, Urosevac, Vucitrn, Zubin Potok, Elez Han, Mamusa, Junik, Klokot, Gracanica, Partes i Severna Mitrovica) nije organizovana nijedna obuka. Takode, u 33 opštine uspostavljena je fizicka sigurnost dokumenta, odnosno postavljanje fizickih strazara, kamera, resetaka, sefova. U 5 opština: Novo Brdo, Dakovica, Leposavic, Kosovo Polje i Zvecan nisu preduzeli relevantne akcije. U 35 opština postoje i fizicke knjige, u 3 opštine: Vucitrn, Leposavic, Kosovo Polje nemaju fizicke knjige.

Opštinske kancelarije za zajednicu i povratak – U okviru rada opštinskih kancelarija za zajednicu i povratak, u 37 opštine proveravaju se zahtevi repatriranih lica od službenika za zajednicu i povratak i predmet je pregledan od strane opštinskog odbora za reintegraciju repatriranih lica. Sto se tice opštine Leposavic, nije pružena informacija. Tokom ovog perioda, bilo je 1500 zahteva od repatriranih lica za uzimanje individualnih dokumenata.

Tokom perioda izvestavanja januar – decembar 2016, u 33 opštine broj registrovanih repatriranih lica je 8458, u 5 opštine (Decani, Stimlje, Vitina, Mamusa i Leposavic) nije bilo repatriranih lica. Takode, u 20 opštine broj obnovljenih kuća za repatrirana lica je 138, u 18 opštine (Decani, Glogovac, Gnjilane, Kacanik, Leposavic, Podujevo, Pristina, Stimlje, Strpce, Vitina, Malisevo, Elez Han, Mamusa, Junik, Klokot, Gracanica, Ranilug i Partes) nemaju obnovljenih kuća za repatrirana lica.

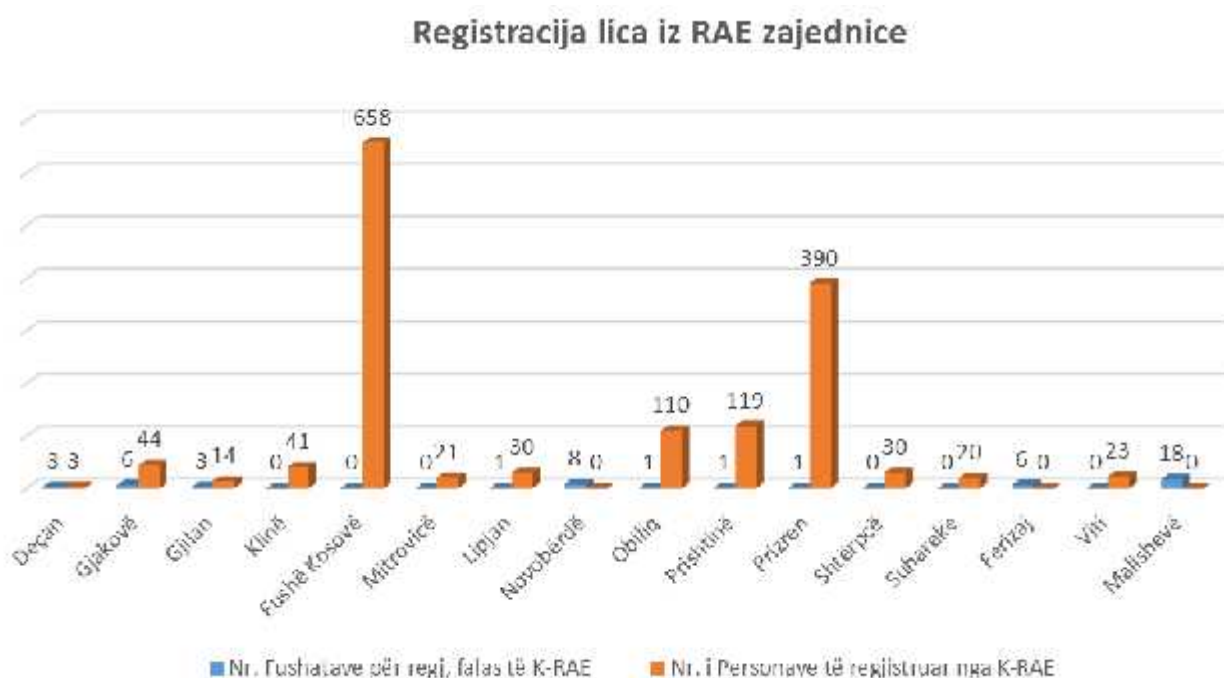
Raseljena lica i obnovljene kuće

SI18. Broj repatriranih lica i obnovljenih kuća

Broj prijave za pomoc iz fonda za reintegraciju je 3044, dok je broj prijave za razvoj biznisa od repatriranih lica 1927. Pored toga, u 6 opstine organizovane su 49 obuke za repatriranu decu.

Akcioni planovi za integraciju RAE zajednice – vecina opstina u kojima zive pripadnici RAE zajednice su usvojile lokalne akcione planove za inetgrisanje ove zajednice, osim 6 opstina: *Gnjilane, Orahovac, Strpce, Gracanica, Leposavic i Severna Mitrovica*. Ukupno su 22 opstine koje su izradili ovaj plan. 10 opstine koje nemaju clanove zajednice RAE su: Ranilug, Dragas, Kacanik, Elez Han, Klokot, Partes, Zvecan, Zubin Potok, Glogovac i Junik. Ukupan broj repatriranih lica iz ove zajednice je 1503 u 15 opstina.

SI.19. Broj registrovanih lica iz RAE zajednice po opstinama

2.3.5. Pravda, sloboda i sigurnost

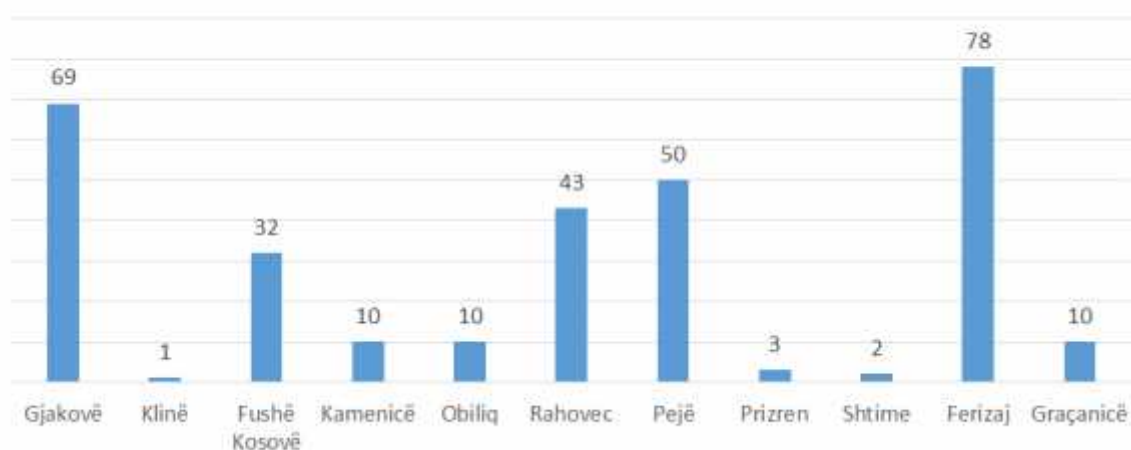
Lokalni akcioni planovi za reintegraciju – usvojeni su u 35 opstine, osim u 3 opstine: *Leposavic, Zubin Potok i Zvecan*.

Digitalizacija maticnih knjiga - U 18 opstine završen je proces digitalizacije maticnih knjiga, u 20 opstina (Orahovac, Srbica, Pec, Štrpce, Leposavic, Klokot, Istok, Zvecan, Podujevo, Vitina, Elez Han, Mamusa, Pristina, Lipljan, Severna Mitrovica, Partes, Zubin Potok, Suva Reka, Dakovica i Gnjilne) jos nisu završili ovaj proces. U tom smislu, u 33 opstine broj opstinskih sluzbenika koji su sertifikovani (koji su polagali test pravnog znanja/procedura i sistema) je 417, u 5 opstine (Vucitrn, Partes, Zubin Potok, Leposavic i Zvecan) nemaju sertifikovane sluzbenike.

2.3.6. Obrazovanje i kultura

Prema podacima, predškolskih institucija u opstinama uključeno je ukupno 20,512 dece. U 17 opštine izraden je paket materijala za informisanje roditelja o važnosti obrazovanja dece sa posebnim potrebama, u 21 opštini (Urosevac, Suva Reka, Stimlje, Obilic, Vucitrn, Mamusa, Malisevo, Severna Mitrovica, Partes, Zubin Potok, Klina, Srbica, Junik, Gracanica, Leposavic, Klokot, Vitina, Istok, Kosovo Polje, Podujevo i Elez Han) još nisu izradili ovaj paket. U 31 opštini sprovedena je uredba za nastavnike da procene učenike sa posebnim potrebama u nastavničenju, 7 opštine (Klina, Gracanica, Leposavic, Mamusa, Severna Mitrovica, Dakovica i Klokot) nisu sprovele ovu smernicu. U periodu januar-decembar 2016, 33 opštine su preduzele različite aktivnosti za poboljšanje kvaliteta i pristupa obrazovanju za decu sa posebnim potrebama, najvećinskih zajednica, marginalizovanih grupa, kao što sledi: razvijene su obuke sa vaspitacima u školama, organizovani su timovi za sprečavanje dece da napuste skolu, i identifikacija dece koja nemaju pristup školama, organizovani su sastanci sa roditeljima i nastavnicima.

Broj napustanja škole iz zajednice RAE

SI.20. Broj učenika iz RAE zajednice koji napustaju školovanje po opstinama

Tokom perioda januar-decembar 2016, u 11 opština broj napustanja školovanja iz najvećinskih zajednica je 308 učenika, u 17 opština (Mamusa, Pristina, Malisevo, Ljipljan, Severna Mitrovica, Decani, Srbica, Strpce, Leposavic, Novo Brdo, Suva Reka, Vucitrn, Gnjilane, Istok, Mitrovica, Vitina i Podujevo) nemaju učenike koji napustaju skolu i 10 opština nemaju RAE zajednicu.

2.3.7. Okolina

Plan upravljanja otpadom – Usvojen je u 28 opštine, u 10 opštine (Ljipljan, Mamusa, Srbica, Strpce, Leposavic, Obilic, Urosevac, Stimlje, Kosovo Polje i Zvecan) još nisu usvojili ovaj plan. Tokom perioda januar-decembar 2016, u 30 opštine broj organizovanih radionica za izradu opštinskih planova i uredba o otpadu je 193, u 8 opštine (Kosovo Polje, Kamenica, Leposavic, Strpce, Suva Reka, Zubin Potok, Mamusa i Severna Mitrovic) nisu organizovale radionice. Takođe, u 33 opštine je obucene ukupno 144 službenika, 5 opštine (Kacanik, Leposavic, Strpce, Mamusa i Sevrna Mitrovica) nisu obučavali službenike.

Kampanja podizanja svesti – U 27 opština, pokrenut broj kampanja za podizanje svesti javnosti o sistemu upravljanja otpadom je 173, u 11 opštine (*Decani, Dakovica, Kacanik, Kamenica, Leposavic, Podujevo, Strpce, Suva Reka, Klokot, Mamusa i Severna Mitrovica*) nisu održali kampanju za podizanje svesti javnosti o sistemu upravljanju otpadom.

Procena i plan reforme sektora za upravljanje cvrstim otpadom– Ovaj plan je pripremljen u 15 opštine, u 23 opštine (Urosevac, Suva Reka, Obilic, Stimlje, Gnjilane, Novo Brdo, Ranilug, Dragas, Mamusa, Lipljan, Severna Mitrovica, Partes, Zubin Potok, Decani, Srbica, Leposavic, Strpce, Gracanica, Kamenica, Istok, Kosovo Polje, Podujevo i Elez Han) nisu pripremili.

Inventar za opasni otpad i procenu situacije – pripremljen je u 10 opštine, u 28 opštine (Urosevac, Suva Reka, Obilic, Stimlje, Dakovica, Gnjilane, Vucitrn, Novo Brdo, Ranilug, Dragas, Mamusa, Pristina, Prizren, Lipljan, Malisevo, Kacanik, Severna Mitrovica, Partes, Zubin Potok, Decani, Glogovac, Klina, Pec, Srbica, Strpce, Orahovac, Gracanica i Leposavic) nije pripremljen. U 28 opština broj ilegalnih deponija je 731.

Program za zaštitu voda- Program mera za zastitu od stetnih dejstava vode su usvojile 11 opštine, 27 opštine (Urosevac, Suva Reka, Raniluk, Obilic, Stimlje, Dakovica, Gnjilan, Vucitrn, Novo Brdo, Mamusa, Malisevo, Severna Mitrovica, Klina, Orahovac, Pec, Srbica, Junik, Strpce, Gracanica, Leposavic, Kamenica, Zvecan, Mitrovica, Podujevo, Klokot, Kosovo Polje i Elez Han) nisu jos usvojile.

2.3.8. Poljoprivreda

U okviru opštinskih mera za zastitu poljoprivrednog zemljišta, tokom perioda izvestavanja januar-decembar 2016. u 16 opštine broj dostavljenih zahteva za dozvole je 2381, 10 opštine (Dakovica, Dragas, Mitrovica, Leposavic, Obilic, Vitina, Zvecan, Elez Han, Ranilug i Severna Mitrovica) nisu imali dostavljene zahteve. Broj izdatih dozvola u 21 opštini je 773, 17 opštine (Dakovica, Gnjilane, Dragas, Klina, Mitrovica, Leposavic, Lipljan, Obilic, Strpce, Suva Reka, Vitina, Zvecan, Malisevo, Mamusa, Partes, Ranilug i Severna Mitrovica) nisu imali dozvole.

Plan za upravljanje ruralnim zemljistem - Izraden je u 14 opštine, u 24 opštine (Decane, Orahovac, Pec, Gracanica, Leposavic, Glogovac, Istok, Kosovo Polje, Podujevo, Elez Han, Mitrovica, Prizren, Dragas, Mamusa, Pristina, Lipljan, Kacanik, Severna Mitrovica, Obilic, Gnjilan, Dakovica, Vucitrn, Novo Brdo i Zvecan) nije izraden.

2.3.9. Međunarodna međuopštinska i opštinska saradnja

Tokom perioda januar-decembar 2016, 8 opštine su imale 12 projekata. 30 opštine (Urosevac, Suva Reka, Stimlje, Dakovica, Vucitrn, Novo Brdo, Malisevo, Mamusa, Lipljan, Pristina, Kacanik, Severna Mitrovica, Partes, Zubin Potok, Glogovac, Klina, Orahovac, Pec, Junik, Srbica, Gračanica, Leposavic, Strpce, Klokot, Zvecan, Mitrovica, Kamenica, Podujevo, Kosovo Polje i Elez Han) nisu ucestvovale ni u jedanom projektu PGS.

Takode, tokom perioda januar-decembar 2016, 15 opštine su imale 45 sporazuma o meduopštinskoj saradnji, 23 opštine (Urosevac, Dakovica, Vucitrn, Suva Reka,

Stimlje, Ranilug, Mališevo, Mamusa, Pristina, Kacanik, Severna Mitrovica, Zubin Potok, Glogovac, Klina, Orahovac, Peć, Junik, Srbica, Leposavić, Štrpce, Podujevo, Zvečan i Elez Han) nemaju potpisani sporazum. Tokom perioda izveštavanja, 15 opštine su realizovale 25 sporazuma o međunarodnoj opštinskoj saradnji, 23 opštine (Stimlje, Gnjilane, Vucitrn, Novo Brdo, Raniluk, Malisevo, Mamusa, Pristina, Lipljan, Kacanik, Severna Mitrovica, Partes, Zubin Potok, Klina, Orahovac, Pec, Srbica, Leposavic, Strpce, Elez Han, Podujevo, Istok i Kamenica) nemaju nijedan sporazum.

3. Lokalne finansije

3.1. Planiranje sopstvenih prihoda

Planiranje sopstvenih prihoda u iznosu od 79,622,353.00 evra za 2016. godinu, u odnosu sa 2015. godinu, u iznosu od 74,243,215.00 evra, su veće za 5,379,138.00 evra ili 7%.

3.2. Realizacija sopstvenih prihoda

Opštine sopstvene prihode prikupljaju u dva oblika:

- Prihodi prikupljeni iz neposrednih delatnosti opštine;
- Prihodi prikupljeni iz centralnog nivoa (posredni prihodi) koji se prenose u opštinu kao sastavni deo sopstvenih prihoda.

Realizacija neposrednih i posrednih prihoda u 2016. godini, bilo je u iznosu od 71,025,872.71 evra, ili 89% planiranog budžeta u iznosu od 79,622,353.00€.

Prikupljanje neposrednih sopstvenih prihoda u 2016. godini, bilo je u iznosu od 66,230,620.97 evra, u poređenju sa prethodnom 2015. godinom bilo je u iznosu od 53,285,294.90 €, što je veća za 12,945,326.07 evra ili porast od 11.41 %.

Uzimajući u obzir službene podatke iz Informativnog sistema upravljanja sa finansijama na Kosovu (ISUFK), Odeljenje trezora Ministarstva finansija, tokom perioda izveštavanja, pokazuje da su opštine prikupile ukupno 66,230,620.97 evra iz neposrednih prihoda ili 83% od godišnjeg nivoa planiranja u iznosu od 79,622,353.00 evra.

Opštine sa najvećim brojem realizacije sopstvenih prihoda preko 100% su sledeće: (Parteš, Elez Han, Rranilug, Novo Brdo, Dečane, Gračanica, Srbica, Kosovo Polje, Lipljan i Štimlje. Dok opštine koje su prikupile svoje prihode ispod nivoa od 10% su sledeće: (Zvečan; Leposavić i Zubin Potok).

Prihodi imaju značajan uticaj u povećanju sopstvenih prihoda (poreza na imovinu) koja je tokom 2016. godine, prikupljeno u većem iznosu od (25,436,643 evra). Ove godine prikupljanje (inkasiranje) poreza na imovinu bilo je veća nego u istom periodu prošle godine za 19,914,321 evra.

Jedna druga uticajna kategorija u budžetiranju opštine su opštinski prihodi za građevinske dozvole. Ova kategorija tokom 2016. godine, uspela je da prikupi iznos

od 17,293,233 evra, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, inkasirano je ukupno 12,020,331 evra više.

Što se tiče prihoda iz promene destinacije (namane) zemljišta u 2016. godi , inkasirano je ukupno 1,707,936 evra što podrazumeva da ju u ovoj kategoriji došlo do smanjenja inkasiranja u odnosu na isti period iz 2015. godine, i to u iznosu od 2,022,868 evra.

3.3. Opštinsko budžetiranje za 2016.

Na osnovu dobijenih podataka iz Informativnog sistema za upravljanje sa finansijama na Kosovu (ISUFK) Odeljenje trezora – Ministarstva finansija, opštine Republike Kosovo za 2016. godinu, potrošile su svoje budžete u ukupnoj vrednosti od 404,141,917.32 evra, ili 91% planiranog budžeta u iznosu od 443,787,822.23 evra. Na osnovu konačnog stanja godišnjih izveštaja u ISFK--u, budžetiranje opština za 2016. godinu, jeste manja za (12,787,751.18 evra) upoređujući sa prethodnom godinom, odnosno u 2016. godini, jeste 443,787,822.23 evra, dok u 2015. godini bilo je 456,575,573.41 evra.

3.4. Troškovi u odnosu na budžet

Celokupni budžet potrošnje opština Republike Kosovo prema ekonomskim kategorijama je kao u nastavku:

- **Kategorija za plate i dnevnice- ukupna planirana vrednost od 248,982,106.22 evra, dok je potrošnja istih bilo u vrednosti od 246,640,507.70€, ili 99%.**
- **Kategorijaza robe i usluge-ukupna planirana vrednost od 40,232,605,23 evra, dok je potrošnja istih bilo u vrednosti od 38,506,923.49 evra ili 96%.**
- **Opštinski troškovi-ukupna planirana vrednost od 9,636,769.32 evra, dok je potrošnja istih bilo u vrednosti od 9,140,015.45 evra ili 95%.**
- **Subvencije i transferi-ukupna planirana vrednost od 10,001,088.96 evra , dok je potrošnja istih bilo u vrednosti od 8,846,806.92 evra ili 88%;**
- **Kapitalni troškovi-ukupna planirana vrednost od 134,935,252.50 evra, dok je potrošnja istih bilo u vrednosti od 101,007,663.76 evra ili 75%.**

Ako upoređujemo ekonomske kategorije, onda ćemo oučiti da je iz kategorije za plate i dnevnice potrošeno najviše (do 99%), dok je najmanje potrošeno iz kapitalnih troškova oko (75%) upoređeno sa budžetiranjem.

U nastavku je prezentirana figura za upoređivanje između planiranja i potrošnje opštinskih budžeta prema budžetskim kategorijama:

Odnos između planiranja i potrošnje

Fig.21. Planiranje i potrošnja budžeta prema kategorijama u opštinama

Izraženo u postocima, budžetski troškovi prema kategorijama izgleda kao u nastavku:

Kategorija za plate i dnevnice, upoređeno sa planiranjem u (36) opština, potrošnja se kretala od (90%-100%), dok u opštinama Zvečan i S.Mitrovica ta potrošnja se kretala u vrednosti od (85%) odnosno (48%) upoređeno sa budžetiranjem.

U kategoriji za robe i usluge u (31) opština, upoređeno sa budžetiranjem potrošeno je na nivou od (90% - 100%) dok u (7) opština je potrošeno na nivou od (80% - 87%).

U kategoriji opštinskih usluga u (34) opštine, upoređeno sa budžetiranjem potrošeno je na nivou od (90% - 100%) dok u (3) opštine je potrošeno na nivou od (72% - 86%) i opština Zubin Potok nema troškove.

U kategoriji za ubvencije i transfere u (25) opština, upoređeno sa planiranjem potrošeno je na nivou od (90% - 100%), u (7) opština je potrošeno na nivou od (83% – 89%); u (5) opština je potrošeno na nivou od (62%– 76%) i opština Zvečan nema troškove.

U kategoriji kapitalnih troškova (nefinansijske imovine) upoređeno sa planiranjem u (7) opština je potrošeno na nivou od (90% - 100%) u (15) opština je potrošeno na nivou od (80% – 88%) u (11) opština je potrošeno u vrednosti od (62% – 79%); i u (4) opštine potrošeno je na nivou od (35%-58%) i u opštini Zubin Potok potrošeno je svega 4% upoređeneno sa budžetiranjem.

Opštine koje su uspele da troše ukupan budžet na nivou većem od (91% - 99%) u odnosu na godišnji nivo budžetiranja su (31) opština; u (4) opštine su potrošene na nivou od (80%-88%) i u (3) opštine ta potrošnja je bila na nivou od (56%-63%).

Zaključci

- Tokom 2016. godine, Skupštine opština Republike Kosovo su ispunile zakonsku normu za održavanje namanje deset (10) sednica godišnje.
- Informisanje građana je u kontinuitetu obavljeno preko zvaničnih web stranica opština, obaveštavanja postavljenih u opštinskim objektima, preko lokalnih tv-stanica i drugih oblika javnog obaveštavanja.
- Obavezni odbori si bili funkcionalni u svim opštinama, realizujući svoje mandate u skladu sa dotičnim zakonodavstvom.
- Opštine su osnovale značajan broj konsultativnih Odbora kao mogućnost za uključivanje građana u procesu odlučivanja.
- Sa izuzetkom jednog slučaja, svi gradonačelnici opština su ispunili obaveze za izveštavanje pred Skupštinom;
- Zakonska obaveza za održavanje najmanje dva (2) javnih skupova sa građanima je ispunjeno u (32) opštine.
- Što se tiče budžetskih saslušanja, (31) opština su uključile građane tokom procesa izrade opštinskog budžeta.
- Skupštine opština su bile aktivne u izradi podzakonskih akata.
- Tokom perioda izveštavanja bilo je evidentiranih slučajeva zakonskih kršenja prilikom donošenja ovih akata.
- Od ukupno (38) protivzakonitih akata, opštine su uspele da vrše zakonsko usklađivanje samo (18) akata, nakon zahteva za ponovno razmatranje, dok (20) akata ostaju da se usklade.
- Opštinsko veće za bezbednost u zajednici je osnovano u ukupno (34) opština, i ostale četiri (4) opštine: Leposavić, S.Mitrovica, Zvečan i Zubin Potok još nisu osnovale.
- Ispunjavanje obaveza koje prozilaze iz evropske agende za opštine u 2016. godini ispunjeno je na nivou od 73%.
- Što se tiče upravljanja sa budžetom, opštine su pokazale dobar nivo učinka u odnosu na isti period prošle godine. Ukupno je potrošeno 91% planiranog budžeta.
- U kategoriji za kapitalne investicije opštine su potrošile manje u odnosu na ostale kategorije.
- Kategorije koje su najviše uticale u stvaranju sopstvenih prihoda opština su: porez na imovinu, prihodi iz građevinske dozvole i prihodi iz promene destinacije opštinskog zemljišta.

Opšti zaključci

- Ostali odbori treba da uvežbavaju svoje funkcije sa gledišta nadzora rada Odseka, određenih unutar opštinske administracije i treba da daju veći doprinos u prethodnim razmatranjima tačaka dnevnog reda.
- Opštine koje još nisu osnovale konsultativne Odbore, moraju da razgledaju mogućnosti za njihovo osnivanje, u cilju povećanja prisutnosti građana u lokalnom odlučivanju.
- Gradonačelnik opštine Klokot treba da vrši izveštavanje na redovnoj osnovi i svaki puta kada se od njega zahteva od strane članova Skupštine opštine.
- Predstavnici izvršnih vlasti treba da povećaju svoju prisutnost tokom održavanja sednica Skupštine opština;
- Opštine kao što su: Kosovo Polje, S.Mitrovic, Leposavić, Zvečan, Zubin Potok i Klokot, treba da održavaju najmanje dva javna skupa sa građanima prema članu 68. Zakona o lokalnoj samoupravi (ZLS)
- Opštine kao što su: Mamuša, Parteš, S.Mitrovica, Leposavić, Ranilug, Đakovica i Zvečan, treba da održavaju javna saslušanja sa građanima o budžetiranju opštine.
- Sve protivzakonite odluke u opštinama Kamenica, Ranilug, Gračanica, Đakovica, Zubin Potok, Glogovac, Dragaš, Dečane, Novo Brdo, Obilić, Mališevo i Klokot, treba da se usklade sa zakonom
- Treba da se osnivaju opštinska veća za bezbednost u zajednici u opštinama: Leposavić, S.Mitrovica, Zvečan i Zubin Potok.
- Treba da se održavaju redovni sastanci OVBZ-a, u opštinama: Kosovo Polje, Priština i Klokot.
- Predstavnici opština Juniku i Ranilug treba da učestvuju u organizovanim obukama za ojačanje opštinske administracije.
- Da se izrade i usvajaju opštinski pravilnici za upotrebu službenih jezika u Skupštinama opština sledećih opština: S.Mitrovic, Ranilug, Zvečan i Leposavić.
- Da se obezbedi potpuno objavljivanje usvojenih akata na zvaničnim web stranicama sledećih opština: Mamuša, Mališevo, Podujevo, Leposavić, S.Mitrovica, Parteš i Zubin Potok.
- Da se osnivaju centri za usluge građana u opštinama Zvečan i Leposavić.
- Opštine treba da poštuju zakonodavstvo na snazi za prestavljanje manjinske zajednice i poštovanje rodne jednakosti u javnoj administraciji.

- Opštine: Štrpce, Leposavić, Dragaš, Mamuša, S.Mitrovica, Parteš, Zubin Potok, Gnjilane, Novo Brdo, Ranilug, Klokot i Elez Han treba da razgledaju mogućnosti za subvencionisanje delatnosti civilnog društva.
- Pravilnik o dečjim pravima treba da se usvaja od strane svih opština.
- Opštine treba da povećavaju svoje delatnosti u pravcu podržavanja poslovnog sektora i stvaraju mogućnosti za lokalni ekonomski razvoj.
- Opština Leposavić treba da se stara o obezbeđenju proširivanja infrastrukture informativne tehnologije u svim institucijama lokalne javne administracije.
- Da se izradi plan o energatskoj efikasnosti u opštinama: Mamuša, S.Mitrovica, Srbica, Leposavić, Ranilug, Klokot, Elez Han, Gračanica i Priština.
- Opštine u narednim godinama svoje kapitalne investicije treba da orijantišu u obezbeđenju neophodne infrastrukture (kritične), uključujući sledeće projekte: javnu vodovodnu mrežu, kanalizacioni sistem, projekat izgradnje puteva i javne rasvete.
- Opštine treba da daju dodatan napor u pravednom planiranju sopstvenih prihoda, koristeći dotične zakonske i administrativne mehanizme za povećanje njihove realizacije. Opštine takođe treba da vrše adekvatna planiranja za povećanje efikasnosti u potrošnji budžetskih sredstava u posebnosti u kategoriji kapitalnih investicija.

Prilog br. 1- Zakonska kršenja koja su razmatrana i uskleđene u skladu sa zahevima nadzornog organa

Utvrđeno (konstatovano) kršenje	OPŠTINA	Status predmeta
Odluka br. 011-6010 za objavljivanje od javnog interesa u cilju davanja školskih prostorija na kratkotrajno korišćenje.	Đakovica	Usklađena (25.03.2016)
Odluka za davanje na korišćenje opštinske imovine od 10 ari Islamskoj zajednici u opštini Novo Brdo za izgradnju džamije.	Novo Brdo	Usklađena (29.09.2016)
Odluka br. 038-88397 za formiranje radne grupe za dopunu i izmenu pravilnika za organizovnje i saradnju opštine sa selima, naseljenim mestima i urbanim naseljima.	Priština	Usklađena (06.05.2016)
Odluka opštine br. 046-88452, za odobrenje dodatnog roka Kosovskoj agenciji za privatizaciju za oslobađanje prostorija koje su date pod kirijom na osnovu Ugovora 01br. 046-50871/1.	Priština	Usklađena (06.05.2016)
Odluka br. 038-88382 za određivanje komisije za rukovođenje o koordinisanje rada za izbor seoskih veća, naseljenih mesta i urbanih naselja.	Priština	Usklađena (06.05.2016)
Odluka br. 01/11-92214 za davanje opštinske imovine na korišćenje.	Prizren	Usklađena (27.07.2016)
Odluka br. 127/16 za davanje na dugotrajno korišćenje nepokretne građevinske imovine opštine Vučitrn.	Vučitrn	Usklađena (28.07.2016)
Prethona odluka br. 2119 za davanje na kratkotrajno korišćenje nepokretne opštinske imovine.	Orahovac	Usklađena (27.09.2016)
Odluka br. 02/95 o proglašenju javne rasprave za dopunu i izmenu pravilnika za porez na imovinu u nepoktrenoju opštinskoju imovini za 2017.	Junik	Usklađena (25.08.2016)
Odluka br. 02/96 za osnivanje radne grupe za izradu nacrt-plana rada Skupštine opštine Junik za 2017.	Junik	Usklađena (25.08.2016)
Odluka br. 01-70 za davanje na dugotrajno korišćenje nepokretne opštinske imovine opštine, namenjena za ekonomski razvoj.	Uroševac	Usklađena (25.08.2016)

Odluka br. 01-68 za davanje na dugotrajno korišćenje nepokretne opštinske imovine, opštine Uroševac, namenjena za ekonomski razvoj.	Uroševac	Usklađena (25.08.2016)
Odluka br. 1-71 za zamenu člana komisije za vrednovanje za davanje na korišćenje nepokretne opštinske imovine iz NVO-a, g. Valmir Sadiku sa novim članom g-om. Musli Mjeku.	Obilić	Usklađena (28.09.2016)
Odluka br. 8068/2016 za razmenu imovine.	Elez Han	Usklađena (31.08.2016)
Odluka br. 02/102 za osnivanje komisije za žalbe.	Junik	Usklađena (28.10.2016)
Odluka br. 464-49099 o objavljivanju od javnog interesa u vezi sa imovinom br. 8022, evidentirane kao nepokretne imovine Kosovske šumske agencije, regionalna Uprava Mitrovica.	Srbica	Usklađena (28.09.2016)
Odluka br. 16-7409 za usvajanje inicijative gradonačelnika opštine radi stupanja u međunarodnu međuo-pštinsku saradnju sa opštinom Serik u Republici Turskoj.	Suva Reka	Usklađena (sednica održana u novembru mesecu)
Odluka br. 001/011-164948 , o prenošenju administrativne imovine federativnog Sekretarijata za narodnu odbranu bivše JNA u vlasništvu opštinske javne imovine.	Prizren	Usklađena (09.02.2017)

Prilog br. 2 – Zakonska kršenja koje nisu ponovno razmatrane u skladu sa zahtevima nadzornog organa

Utvrđeno (konstatovano) kršenje	OPŠTINA	Status predmeta
Odluka br.01.5999 za davanje na korišćenje nepokretne opštinske imovine pod koncesijom pravnim /fizičkim licima	Kamenica	Nije ponovno razmatrana
Odluka br. 02-035 za usvajanje izveštaja komisije za vrednovanje ponuda za davanje na korišćenje opštinske imovine	Ranilug	Nije ponovno razmatrana
Odluka br. 2136/16 za davanje na dugotrajno korišćenje nepokretne opštinske imovine za 99 godina, katastralnu parcelu br. P-597/21 KZ-Gračanica za stambeno zbrinjavanje porodice g. Malden Stanojeviq.	Gračanica	Nije ponovno razmatrana
Odluka br. 2133/16 za davanje na dugotrajno korišćenje nepokretne opštinske imovine za 99 godina, katastralnu parcelu br. P-485/8 KZ Gračanica za potrebe rešavanja stambenog zbrinjavanja porodice g.Srbobran Rašić koja je u vlasništvu opštine Gračanica.	Gračanica	Nije ponovno razmatrana
Odluka br. 2135/16 za davanje na dugotrajno korišćenje nepokretne opštinske imovine za 99 godina, katastralnu parcelu br. P-1946 ZK Gračanica za potrebe rešavanja stanbenog zbrinjavanja porodice g. Marko Miljković koja je u vlasništvu opštine Gračanica.	Gračanica	Nije ponovno razmatrana
Odluka br. 2134/16 za davanje na dugotrajno korišćenje nepokretne opštinske imovine za 99 godina, katastralnu parcelu br. P-1946 KZ Gračanica, za potrebe rešavanja stambenog zbrinjavanja porodice g. Ivan Miljković, koja je u vlasništvu opštine Gračanica.	Gračanica	Nije ponovno razmatrana
Prethodna odluka br.011-23746 za davanje na korišćenje nepokretne opštinske imovine.	Đakovica	Nije ponovno razmatrana
Odluka za davanje na dugotrajno korišćenje nepokretne opštinske imovine za 99 godina, za izgradnju kuće.	Zubin Potok	Nije ponovno razmatrana

Odluka br. 400-34429 za davanje na korišćenje za 10 godina, aneks opštinskog objekta NVO-u "Qëndresa" za promovisanje prava žena u opštini Glogovac.	Glogovac	Nije ponovno razmatrana
Vodluka br. 06-105211/2 za davanje na kratkotrajno korišćenje nepokretne opštinske imovine.	Dragaš	Nije ponovno razmatrana
Odluka 01.br.IX za objavljivanje dobitnika ponude za davanje na dugotrajno korišćenje opštinske građevinske parcele sa konkursom Lot br.06	Dečan	Nije ponovno razmatrana
Odluka br. 01-964 usvojena dana, 29.09.2016 . godine, za davanje na privremeno korišćenje postiječeg školskog objekta	Novo Brdo	Nije ponovno razmatrana
Odluka 01.br. X-4 za uslovljavanje uplate za smeće u nekoliko opštinske usluge	Dečane	Nije ponovno razmatrana
Odluka br. 1-93 za pokretanje procedura za davanje katastralnih parcela sa br. 01353-1 i br.01352-6 na korišćenje nepokretne imovine opštine	Obilić	Nije ponovno razmatrana
Prethodna odluka br. 011-46864 za davanje na dugoročno korišćenje nepokretne imovine opštine u KZ Jahovce	Đakovica	Nije ponovno razmatrana
Odluka br. 02-342 za povećanje broja članova Odbora za politiku i finansije.	Mališevo	Nije ponovno razmatrana
Odluka br.8023/2 o kršenju člana 18.2 Statuta opštine Klokot, od strane gradonačelnika opštine.	Klokot	Nije ponovno razmatrana
Odluka br. 8024/2, o sprovođenju odluka gradonačelnika.	Klokot	Nije ponovno razmatrana
Odluka br.8025/2 za kršenje Zakona o pristupu službenim dokumentima br.03/L-215.	Klokot	Nije ponovno razmatrana
Odluka br. 02-365 za imenovanje članova Odbora za politiku i finansije.	Mališevo	Nije ponovno razmatrana